

**Banca Națională
a Moldovei**

SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE

**Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018
întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară**

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Consiliul de Supraveghere
al Băncii Naționale a Moldovei

Opinie

1. Am auditat situațiile financiare anexate ale Băncii Naționale a Moldovei ("Banca") care cuprind bilanțul contabil la data de 31 decembrie 2018, situația rezultatului global, situația privind capitalul și rezervele și situația fluxurilor de mijloace bănești pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, și notele la situațiile financiare, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.
2. În opinia noastră, situațiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Băncii la 31 decembrie 2018, și performanța sa financiară și fluxurile de mijloace bănești aferente exercițiului încheiat la data respectivă, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Baza pentru opinie

3. Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenți față de Bancă, conform Codului Etic al Profesioniștilor Contabili (Codul IESBA) emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice, conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

4. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.
5. În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru aprecierea capacității Băncii de a-și continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând contabilitatea pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Banca sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

6. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară a Băncii.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

7. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
 - Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Băncii.
 - Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
 - Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoiele semnificative privind capacitatea Băncii de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Banca să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
 - Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele de bază într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.
8. Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

Deloitte & Touche SRL

Deloitte & Touche S.R.L.
Chisinau, R.Moldova
28 mai 2019

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

Situații financiare individuale:

Bilanțul contabil individual	3
Situația individuală a rezultatului global	4
Situația individuală a fluxurilor de mijloace bănești	5
Situația individuală privind capitalul și rezervele	6

Note la situațiile financiare individuale:

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei	7
2. Baza de întocmire	7
3. Politici contabile semnificative	10
4. Managementul riscului	26
5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	44
6. Aur monetar	45
7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	45
8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	47
9. Credite acordate băncilor și altor persoane	49
10. Valori mobiliare investiționale	49
11. Investiții în filiale	51
12. Active și datorii financiare	52
13. Imobilizări corporale și necorporale	57
14. Alte active	58
15. Monedă națională în circulație	58
16. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	58
17. Disponibilități ale băncilor	59
18. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	60
19. Alte obligațiuni	60
20. Capital și rezerve	61
21. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire (pierderii totale)	63
22. Venituri din dobânzi	63
23. Cheltuieli cu dobânzi	64
24. (Pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar	65
25. (Pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare	65
26. Alte venituri	66
27. Cheltuieli operaționale	70
28. Părți afiliate	71
29. Angajamente și obligațiuni contingente	72
30. Leasing operațional	73
31. Evenimente ulterioare	73

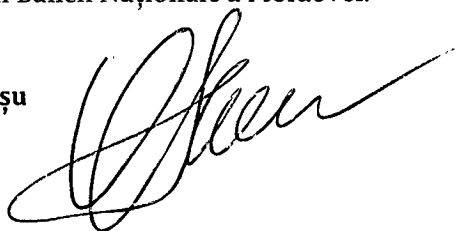
Banca Națională a Moldovei
BILANȚUL CONTABIL INDIVIDUAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

	Note	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	24 723 602	24 966 441
Aur monetar	6	51 533	52 642
Active în organizații financiare internaționale	7	4 114 710	4 206 142
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	15 472 115	15 522 330
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	18 906	23 821
Valori mobiliare investiționale	10	26 573 204	22 915 155
Investiții în filiale	11	24 000	-
Imobilizări corporale	13	84 332	94 725
Imobilizări necorporale	13	46 041	35 524
Alte active	14	11 213	6 628
TOTAL ACTIVE		71 119 656	67 823 408
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
Obligațiuni			
Moneda națională în circulație	15	23 748 867	21 032 866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	9 291 988	8 783 146
Disponibilități ale băncilor	17	19 715 061	15 978 430
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	6 298 721	9 217 431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	7 876 786	8 758 723
Alte obligațiuni	19	177 376	48 096
Total obligațiuni		67 108 799	63 818 692
Capital și rezerve			
Capital autorizat		902 970	902 970
Fondul general de rezervă		1 697 608	1 448 482
Total capital statutar	20	2 600 578	2 351 452
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențele de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	20	1 230 866	1 479 755
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	20	178 427	164 542
Alte rezerve	20	986	8 967
Total capital și rezerve		4 010 857	4 004 716
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		71 119 656	67 823 408

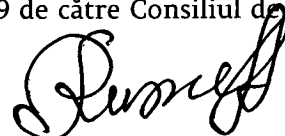
Notele 1-31 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare individuale.

Aceste Situații financiare individuale au fost aprobate pe data de 15 mai 2019 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Russu
Director al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate,
Contabil șef

Deloitte.
marked for identification
purposes only

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA INDIVIDUALĂ A REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

	Note	2018	2017
		MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	22	303 637	189 453
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	22	1 336 106	1 089 548
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	22	260	292
		1 640 003	1 279 293
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	23	(51 474)	(47 043)
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	23	(578 421)	(682 942)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	23	(544 104)	(519 828)
		(1 173 999)	(1 249 813)
Venituri nete din dobânzi		466 004	29 480
(Pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar	24	(242 669)	(4 807 265)
(Pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare	25	(9 605)	(37 429)
Alte venituri	26	41 336	108 824
Cheltuieli operaționale	27	(253 845)	(269 689)
(Cheltuieli) nete operaționale		(464 783)	(5 005 559)
PROFIT/ (PIERDERE NETĂ)		1 221	(4 976 079)
Alte venituri globale			
<i>Elemente care sunt sau pot fi redistribuite în profit sau pierdere</i>			
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		-	(2 773)
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	20	(1 109)	(1 973)
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	9 614	-
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20	(1 697)	-
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		8 029	(4 980 825)
DETERMINAREA PROFITULUI DISPONIBIL PENTRU DISTRIIBUIRE / (PIERDERII TOTALE)			
PROFIT/ (PIERDERE NETĂ)		1 221	(4 976 079)
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		-	28 889
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		247 905	4 851 881
PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE/ (PIERDERE TOTALĂ)*		249 126	(95 309)

Notele 1-31 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare individuale.

Aceste Situații financiare individuale au fost aprobate pe data de 15 mai 2019 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Rusu
Director al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate,
Contabil șef

Deloitte.
marked for identification
purposes only

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA INDIVIDUALĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

	Note	2018 MII LEI	2017 MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Dobânzi încasate		1 356 102	1 323 119
Dobânzi plătite		(1 166 794)	(1 201 955)
(Pierderi) din valori mobiliare investiționale		(9 605)	(8 540)
Alte încasări		41 959	109 351
Plăți către salariați și furnizori		(230 177)	(232 922)
Flux de mijloace bănești din activitatea operațională înainte de variația activelor și obligațiunilor		(8 515)	(10 947)
<i>(Majorarea)/diminuarea netă a activelor curente</i>			
Valori mobiliare emise de Guvernul RM		(1 853 392)	244 275
Depozite la termen în valută străină		3 171 286	(384 118)
Active în organizații financiare internaționale		(10 344)	(14 013)
Credite acordate băncilor și altor persoane		4 916	4 146
Valori mobiliare investiționale		(3 712 336)	(2 238 071)
		(2 399 870)	(2 387 781)
<i>Majorarea/(diminuarea) netă a datoriilor curente</i>			
Moneda națională în circulație		2 716 001	2 042 534
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova		587 656	3 180 036
Disponibilități ale băncilor		3 841 439	1 864 225
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei		(2 916 825)	3 301 574
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale		(699 375)	(826 653)
Alte obligațiuni		128 481	5 380
		3 657 377	9 567 096
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		1 248 992	7 168 368
Achiziții de immobilizări corporale și necorporale		(27 720)	(35 973)
Investiții în filiale		(24 000)	
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(51 720)	(35 973)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		(538 673)	(2 489 023)
Creșterea mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		658 599	4 643 372
Numerar și echivalente de numerar la începutul anului		15 626 362	10 982 990
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul anului		16 284 961	15 626 362
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar			
Numerar în valută străină	5	530	1 043
Conturi Nostro	5	2 214 599	1 917 484
Depozite la termen în valută străină	5	14 069 832	11 476 705
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	-	2 231 130
Numerar și echivalente de numerar		16 284 961	15 626 362

Notele 1-31 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare individuale.

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA INDIVIDUALĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(Pierdere)/ profit disponibil pentru distribuire	Alte rezerve	Total capital și rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2017	902 970	1 543 791	6 331 636	193 431	-	13 713	8 985 541
(Pierdere netă)	-	-	(4 851 881)	(28 889)	(95 309)	-	(4 976 079)
<i>Alte venituri globale:</i>							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	-	(2 773)	(2 773)
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	(1 973)	(1 973)
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	(4 746)	(4 746)
Rezultat global la finele anului	-	-	(4 851 881)	(28 889)	(95 309)	(4 746)	(4 980 825)
<i>Acoperirea pierderilor</i>							
Utilizarea fondului general de rezervă	-	(95 309)	-	-	95 309	-	-
Sold la 31 decembrie 2017	902 970	1 448 482	1 479 755	164 542	-	8 967	4 004 716
Sold la 1 ianuarie 2018	902 970	1 448 482	1 479 755	164 542	-	8 967	4 004 716
Ajustări aferente tranziției la SIRF 9 (Nota 20)	-	-	(984)	13 885	-	(14 789)	(1 888)
Sold la 1 ianuarie 2018 ajustat	902 970	1 448 482	1 478 771	178 427	-	(5 822)	4 002 828
Profit net	-	-	(247 905)	-	249 126	-	1 221
<i>Alte venituri globale:</i>							
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	(1 109)	(1 109)
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	-	-	-	-	9 614	9 614
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	-	-	-	-	(1 697)	(1 697)
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	6 808	6 808
Rezultat global la finele perioadei	-	-	(247 905)	-	249 126	6 808	8 029
<i>Distribuirea profitului</i>							
Majorarea fondului general de rezervă	-	249 126	-	-	(249 126)	-	-
Sold la 31 decembrie 2018	902 970	1 697 608	1 230 866	178 427	-	986	4 010 857

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere a Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Banca deține o cota de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018. Activitatea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234 din 02 octombrie 2016*. În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, începând cu 31 iulie 2018, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat și certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei.

Sediul Băncii și Depozitarului central unic al valorilor mobiliare este situat pe Bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare individuale ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB) și cuprind doar activitatea Băncii.

Situațiile financiare individuale sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, și întocmește Situațiile financiare individuale ale acesteia în conformitate cu acestea.

Situațiile financiare individuale sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția elementelor evaluate la valoarea justă, enumerate mai jos:

	Valoarea justă
Active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Începând cu 1 ianuarie 2018
Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere	Până la 1 ianuarie 2018
Active financiare disponibile pentru vânzare	Până la 1 ianuarie 2018

2. Baza de întocmire (continuare)

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil individual au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de SIRF 9 „Instrumente financiare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai adecvată a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii, considerând specificul activității acesteia.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil individual corespunde unor anumite categorii clasificate în conformitate cu SIRF 9 „Instrumente financiare”, acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare individuale.

În conformitate cu paragraful 10 al SIC 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, Banca a ales să păstreze denumirea „Situația individuală a rezultatului global” și „Bilanțul contabil individual” ca și în situațiile financiare din anii precedenți, reflectând mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare individuale dar și asigurând consecvența prezentării informațiilor față de anii precedenți.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare individuale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări, prezumții și raționamente în determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare individuale. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare individuale.

Informațiile privind raționamentele efectuate în aplicarea politicilor contabile care au cel mai semnificativ impact asupra valorilor recunoscute în aceste situații financiare individuale sunt următoarele:

a. Clasificarea activelor financiare (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2018)

Clasificarea activelor financiare conform SIRF 9 implică identificarea și evaluarea modelului de afaceri în care se încadrează activele deținute și evaluarea aspectului dacă termenii contractuali ai instrumentului financiar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (testul „DPPD” sau „SPPI”). Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea modelului de afaceri și testului DPPD al instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 3 și Nota 12.

b. Estimarea pierderilor din creditare așteptate (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2018)

Aplicarea începând cu 1 ianuarie 2018 a modelului pierderilor din creditare așteptate implică asumarea și aplicarea raționamentelor și prezumțiilor semnificative în determinarea „creșterii semnificative a riscului de credit” de la recunoașterea inițială a activului, incorporarea condițiilor economice viitoare în modelele de depreciere, precum și selectarea și aprobarea modelelor utilizate în măsurarea pierderilor așteptate din creditare. Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea pierderilor din creditare așteptate al instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 4.

Informațiile privind prezumțiile și incertitudinile estimărilor care au un risc semnificativ al unor ajustări materiale asupra situațiilor financiare individuale pentru anul 2018 sunt:

a. Pierderi din creditare așteptate (aplicabil începând cu 1 ianuarie 2018)

Prezumțiile semnificative aferente modelului pierderilor din creditare așteptate pentru activele evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (în continuare AERG) și activele evaluate la cost amortizat sunt datele de intrare ale modelelor de depreciere aprobate, inclusiv incorporarea condițiilor economice viitoare, care sunt prezentate în Nota 3.h.

2. Baza de întocmire (continuare)

b. Reduceri pentru pierderi din depreciere suportate (aplicabil până la 1 ianuarie 2018)

Prezumțiile semnificative aferente determinării pierderilor din depreciere suportate pentru activele financiare deținute de Bancă, cu excepția celor clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere, sunt cele utilizate în determinarea fluxurilor de numerar așteptate, care sunt prezentate în Nota 3 lit. g. Dacă există dovezi că un activ financiar este depreciat, suma deprecierii se evaluează ca diferență dintre valoarea contabilă și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar așteptate. Banca revizuieste portofoliul de valori mobiliare păstrate până la scadență anual, iar valorile mobiliare deținute pentru vânzare, creditele, angajamentele condiționale și creanțele trimestrial sau la necesitate, pentru a estima necesitatea înregistrării unor reduceri pentru pierderi din deprecierea valorii acestora în situația rezultatului global.

c. Valoarea justă a instrumentelor financiare (aplicabile pentru anul 2018 și 2017)

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil individual nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. În caz dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. f.

3. Politici contabile semnificative

Cu excepția modificărilor politicilor contabile explicate în Nota 3 a, politicile contabile semnificative expuse mai jos au fost aplicate consecvent de către Bancă pentru toate perioadele prezentate în aceste Situații financiare individuale.

a. Modificarea politicilor contabile

Banca a adoptat și aplicat inițial *SIRF 9 Instrumente financiare* (în continuare SIRF 9) și *SIRF 15 Venituri din contracte cu clienții* (în continuare SIRF 15) începând cu 1 ianuarie 2018.

Considerând metoda de tranziție aplicată de către Bancă în aplicarea inițială a SIRF 9, informațiile comparative în aceste situații financiare individuale nu au fost retratate în vederea reflectării cerințelor SIRF 9. Adoptarea SIRF 15 nu avut un impact asupra recunoașterii veniturilor din comisioane și altor venituri din contractele cu clienții, precum și a activelor și datoriilor aferente. Astfel, impactul aplicării SIRF 15 asupra cifrelor comparative s-a limitat doar la noile cerințe de prezentare a informațiilor.

Adițional, Banca a aplicat modificările consecutive ale *SIRF 7 Instrumente financiare: informații de furnizat*, care sunt aplicate informațiilor prezentate aferente instrumentelor financiare pentru anul 2018, dar nu și celor aferente informațiilor comparative.

Clasificarea activelor și datoriilor financiare

SIRF 9 prevede trei categorii principale de clasificare a activelor financiare: evaluate la cost amortizat, la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global ("VJAERG") și la valoarea justă prin profit sau pierdere ("VJPP"). Clasificarea activelor financiare conform SIRF 9 se bazează pe modelul de afaceri în care este administrativ activul și fluxurile de numerar contractuale ale acestuia. SIRF 9 a eliminat categoriile de active deținute până la maturitate, credite și creanțe și disponibile pentru vânzare reglementate de SIC 39. SIRF 9 păstrează cerințele existente ale SIC 39 privind clasificarea datoriilor financiare. Detalierea modalității de clasificare a instrumentelor financiare ale Băncii este prezentată în Nota 12.

Deprecierea activelor financiare

SIRF 9 a înlocuit modelul pierderilor din creditare suportate din SIC 39 cu un model bazat pe pierderi așteptate din creditare. În conformitatea cu SIRF 9 pierderile din credit se înregistrează mai devreme decât conform SIC 39. Detalierea modalității de formare a pierderilor din creditare așteptate ale Băncii este prezentată în Nota 3.h.

Tranziția

Modificarea politicilor contabile rezultate din adoptarea SIRF 9 au fost aplicate retroactiv, cu excepția:

- Perioadele comparative nu au fost retratate, considerând aplicarea excepției permise de SIRF 9. Diferențele din aplicarea SIRF 9 asupra valorilor contabile ale activelor financiare la adoptarea inițială a SIRF 9 au fost recunoscute în capital și rezerve la 1 ianuarie 2018. Astfel, informațiile prezentate pentru anul 2017 nu reflectă cerințele SIRF 9 și astfel nu sunt comparabile cu informațiile prezentate pentru anul 2018 conform SIRF 9.

Următoarele evaluări au fost efectuate în baza faptelor și circumstanțelor care existau la data aplicării inițiale a SIRF 9 (1 ianuarie 2018):

- Determinarea modelului de afaceri în care este încadrat activul financiar;
- Desemnarea sau revocarea desemnărilor anterioare a activelor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- Dacă un instrument de datorie deținea un risc de credit jos la data aplicării inițiale a SIRF 9, atunci Banca a presupus că riscul de credit al acestui instrument de datorie nu a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială a acestuia.

Detalierea modificărilor și impactului din aplicarea inițială a SIRF 9 este prezentată în Nota 12 și 20.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. Reevaluarea soldurilor și tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data Bilanțului contabil, activele monetare și datoriile denominate în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc din data bilanțului. Pentru anii 2017 - 2018 cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele de referință a fost următorul:

	Anul 2018		Anul 2017	
	mediu pe perioadă	la finele perioadei	mediu pe perioadă	la finele perioadei
USD/MDL	16,8031	17,1427	18,4902	17,1002
EUR/MDL	19,8442	19,5212	20,8282	20,4099
GBP/MDL	22,4380	21,6511	23,7824	22,9715
XDR/MDL	23,7875	23,7710	25,6155	24,2942
XAU/MDL	685,5073	695,1387	746,9164	710,1013

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în Situația rezultatului global individual.

c. Mijloace bănești și echivalente de numerar

Pentru întocmirea Situației fluxurilor de mijloace bănești, numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerar în valută străină deținut în casă, conturi curente și plasamente pe termen scurt în alte bănci și valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării. În Bilanțul contabil numerarul este recunoscut la valoare nominală, iar plasamentele pe termen scurt în bănci sunt recunoscute la cost amortizat și sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în monedă națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

d. Aur monetar

Aurul în Bancă se păstrează în lingouri bancare care corespund cerințelor de certificare internațională și de tranzacționare pe piața monetară. Fiind activ component al activelor oficiale de rezervă aurul este considerat a fi un activ monetar. Reieșind din caracteristicile expuse mai sus, Conducerea Băncii conștientizează că SIRF nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din Standardul Internațional de Contabilitate 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori”, Banca a determinat ca fiind relevantă aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare și prezentarea dezvoltărilor aferente aurului, în calitatea sa de activ monetar, în componența instrumentelor financiare. Aurul monetar se recunoaște inițial la valoarea justă plus costul de tranzacționare. Reevaluarea valorii aurului se efectuează zilnic conform prețului stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul P_{Au USD} fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd. Reflectarea în evidența contabilă a aurului se efectuează conform metodei costului mediu ponderat.

Veniturile și pierderile nerealizate din reevaluarea aurului monetar sunt recunoscute în Situația rezultatului global individual și raportate în Alte venituri globale ca alte rezerve din capital. La derecunoaștere, acestea sunt recunoscute în venituri /pierderi realizate cu reflectarea acestora în contul de profit sau pierdere al perioadei.

e. Active în organizații financiare internaționale

Sumele înregistrate în Bilanțul contabil la poziția „Active în organizații financiare internaționale” includ, în principal, cota de participare a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI). Această sumă este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL. Creanțele organizațiilor internaționale, cota Republicii Moldova la FMI sunt evaluate la cost amortizat.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare

Instrumentele financiare ale Băncii cuprind:

- Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci
- Active ale organizațiilor financiare internaționale
- Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova
- Credite acordate băncilor și altor persoane
- Valori mobiliare investiționale
- Moneda națională în circulație
- Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova
- Disponibilități ale băncilor și altei clientele
- Certificate emise de Banca Națională a Moldovei
- Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca recunoaște activele și datoriile financiare nederivate în Bilanțul contabil utilizând contabilitatea la data decontării, atunci când acestea devin parte din prevederile contractuale aferente activului sau datoriei financiare (achiziționări standard), adică atunci când există posibilitatea intrării sau ieșirii în /din Bancă a unui beneficiu economic viitor asociat acestor active și datorii financiare și costul sau valoarea acestora pot fi determinate în mod cert.

Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca derecunoaște un activ financiar atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de mijloace bănești care decurg din activul financiar, sau când transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de mijloace bănești din activul financiar într-o tranzacție în care toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului financiar sunt transferate. Banca derecunoaște o datorie financiară atunci când obligațiunile contractuale aferente datoriei financiare au fost stinse sau anulate, sau au expirat.

Clasificarea activelor și datoriilor financiare

Politici contabile începând cu 1 ianuarie 2018

La recunoașterea inițială, Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare evaluate la cost amortizat, active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG și active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Un activ financiar este evaluat la **cost amortizat** dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

- 1) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține activele financiare pentru a colecta fluxurile de mijloace bănești contractuale și
- 2) termenii contractuali ai activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (testul DPPD – doar plăți de principal și dobândă).

Costul amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare este valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată utilizând metoda dobânzii efective pentru fiecare diferență dintre valoarea inițială și valoarea la scadență, și minus orice reducere pentru depreciere.

După recunoașterea inițială, activele financiare evaluate la cost amortizat sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea reducerilor pentru pierderi de credit așteptate. Pierderea de credit așteptată și veniturile din dobânzi sunt recunoscute în Situația rezultatului global individuală (Venituri din dobânzi, Cheltuieli cu pierderi din credit așteptate).

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare (continuare)

Clasificarea a activelor și datoriilor financiare (continuare)

Politici contabile începând cu 1 ianuarie 2018 (continuare)

Din această categorie fac parte valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, care anterior erau clasificate parțial drept disponibile pentru vânzare, parțial drept păstrate până la scadență, fiind prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova”, creditele acordate băncilor și altor persoane, valorile mobiliare investiționale în valută străină clasificate anterior drept păstrate până la scadență, precum și mijloacele deținute în conturile curente în valută străină, depozitele la termen în valută străină și creditele overnight.

Un activ financiar este evaluat la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (AERG) dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

- 1) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este îndeplinit atât prin colectarea fluxurilor de mijloace bănești contractuale, cât și vânzarea activelor financiare și
- 2) termenii contractuali ai activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

Din această categorie fac parte valorile mobiliare investiționale în valută străină anterior evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, inclusiv valorile mobiliare în valută străină gestionate extern și Cota în Fondul monetar internațional.

Celelalte active financiare, care nu corespund criteriilor de evaluare fie la cost amortizat, sau la valoarea justă prin AERG sunt clasificate și evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere. Banca nu deține astfel de instrumente în bilanțul său contabil individual la 31 decembrie 2018 și 1 ianuarie 2018. Pe parcursul anului 2018, Banca a clasificat instrumentele valutare Forward și Swap în categoria activelor financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

Determinarea modelului de afaceri

Banca determină modelul de afaceri al unui activ financiar la nivelul portofoliului în care acesta este deținut, portofoliile reflectând cel mai relevant modalitatea de gestiune a activelor și de prezentare a informațiilor către conducere.

La stabilirea modelului de afaceri aferent gestionării diferitor clase de active financiare asociate rezervelor valutare s-au analizat obiectivele de constituire și gestionare a fiecărei tranșe a rezervelor valutare, activitatea aferentă vânzărilor din portofolii (frecvența, volumele și perioade), factorii pe care se bazează decizia de management, parametrii de risc pentru administrarea activelor de rezervă, evaluarea performanței și semnificația relativă a diferitor surse de venit.

În cazul instrumentelor financiare denumite în monedă națională, valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și instrumentelor monetare (credite acordate), s-a ținut cont de obiectivele deținerii instrumentelor financiare în portofolii, obiectivele de politică monetară, frecvența și volumul vânzărilor din portofolii și alte particularități ale acestora reieșind din cadrul legislativ și normativ în vigoare privind atribuțiile Băncii.

Determinarea caracteristicilor fluxurilor de numerar – exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii

Determinarea caracteristicilor fluxurilor de numerar se aplică la nivel de instrument financiar, pentru a verifica dacă acestea reprezintă doar plata principalului și a dobânzii. În scopul evaluării testului privind caracteristicile fluxurilor de numerar, principalul este definit drept valoare justă a unui activ financiar la data recunoașterii inițiale, iar dobânda drept remunerarea primită pentru efectul în timp al banilor și riscul de credit asociat principalului pentru o perioadă anumită de timp și pentru alte riscuri și costuri generice (lichiditate, administrative etc.), precum și o anumită rentabilitate, în cazul în care este urmărită conform cadrului legislativ.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare (continuare)

Clasificarea activelor și datoriilor financiare (continuare)

Politici contabile începând cu 1 ianuarie 2018 (continuare)

În determinarea dacă fluxurile de numerar sunt doar plăți de principal și dobândă, Banca analizează condițiile contractuale și termenii instrumentului, pentru a identifica dacă există termeni care pot modifica timpul sau valoarea fluxurilor de numerar care nu ar respecta termenul de principal și dobânzi. În acest sens, Banca analizează condițiile de răscumpărare anticipată sau de extindere a termenilor instrumentului (obligațiuni de stat), evenimente contingente, actualizarea dobânzii pentru instrumentele cu dobândă variabilă sau alte modificări ale instrumentului (instrumente indexate la rata inflației, rate de referințe ajustate cu periodicități diferite de durata ratei etc.) care pot modifica remunerarea pentru efectul în timp al banilor.

Datoriile financiare sunt clasificate și măsurate la cost amortizat.

Reclasificarea activelor și datoriilor financiare

Activele financiare nu sunt reclasificate după recunoașterea inițială, cu excepția cazurilor în care Banca își modifică modelul de afaceri în care este administrat activul respectiv.

Politici contabile până la 1 ianuarie 2018

Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe, investiții păstrate până la scadență și active financiare disponibile pentru vânzare.

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere

Activele financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt valori mobiliare care au fost achiziționate fie cu scopul generării unui profit din fluctuațiile pe termen scurt ale prețului, fie sunt valori mobiliare incluse în portofoliu cu o tendință de generare a profiturilor pe termen scurt. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, scontului sau primei neamortizate, dobânzii cumpărate și dobânzii calculate. După recunoașterea inițială, aceste valori mobiliare sunt reevaluate la valoarea justă, în baza prețului cotate pe piața principală (prețul BID furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg), rezultatul reevaluării fiind reflectat separat în bilanțul contabil. Dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale”.

Credite și creanțe ale Băncii

Creditele și creanțele Băncii reprezintă instrumente financiare, prin care mijloacele bănești sunt acordate direct împrumutatului și sunt recunoscute în Bilanțul contabil când mijloacele sunt înaintate beneficiarului. Acestea sunt instrumente nederivate, cu plăți determinate, pe care Banca nu intenționează să le comercializeze și sunt inițial înregistrate la valoarea justă a mijloacelor alocate și, ulterior, sunt evaluate la costul amortizat.

Creditele acordate băncilor și altor persoane sunt evaluate ulterior la costul amortizat, și se determină ca rambursările de principal minus amortizarea acumulată, utilizând metoda dobânzii efective și minus reducerile pentru pierdere din deprecierea acestora.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Instrumente financiare (continuare)

Clasificarea activelor și datoriilor financiare (continuare)

Politici contabile până la 1 ianuarie 2018 (continuare)

Investiții păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și scadențe fixe, pe care Banca are intenția și abilitatea de a le deține până la scadență și care nu corespund definiției de credite și creanțe. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, dobânzii cumpărate, dobânzii calculate și primei /scontului neamortizate. După recunoașterea inițială, activele financiare păstrate până la scadență sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea provizionului pentru deprecierea valorii. Pierderea din depreciere este recunoscută în Situația rezultatului global, iar dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Reclasificarea sau vânzarea unei valori mai mult decât ne semnificative din investițiile păstrate până la scadență va conduce la reclasificarea tuturor investițiilor păstrate până la scadență în active financiare disponibile pentru vânzare și se va interzice clasificarea valorilor mobiliare în categoria investițiilor deținute până la scadență în anul de gestiune și în următorii doi ani financiari.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare păstrate până la scadență, emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale” și valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, păstrate până la scadență, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova”.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Toate activele financiare nederivate, care nu sunt clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe sau păstrate până la scadență sunt incluse în categoria valorilor mobiliare disponibile pentru vânzare.

Inițial, activele disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la valoarea justă (inclusiv costurile de tranzacționare). Ulterior recunoașterii inițiale, ele sunt reevaluate la valoarea justă, determinată în conformitate cu tehnicile de evaluare proprii ale Băncii, după cum este expus în Nota 3 lit. f.

Veniturile și pierderile nerealizate aferente acestei categorii de active financiare sunt recunoscute în Situația rezultatului global și raportate în alte rezerve din capital. Când activele financiare disponibile pentru vânzare sunt scoase din evidență, pierderea sau venitul cumulativ, inițial recunoscut în capital, este recunoscut în venituri sau pierderi din Situația rezultatului global.

Dobânda calculată utilizând metoda dobânzii efective este recunoscută în Situația rezultatului global.

În această categorie banca include valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova”.

Datoriile financiare sunt clasificate și măsurate la cost amortizat.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi încasat pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacție reglementată între participanții de pe piață, la data evaluării. O evaluare la valoarea justă presupune că tranzacția de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc pe piața principală pentru activ sau datorie, în absența unei piețe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin AERG, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind recunoscute în alte elemente ale rezultatului global, iar la derecunoașterea acestora fiind reclasificate în Situația rezultatului global în categoria Pierderi/Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare. Diferențele de curs valutar aferente reevaluării valorilor mobiliare sunt recunoscute similar în alte elemente ale rezultatului global, la derecunoaștere fiind reclasificate în Pierderi/Venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar.

Considerând caracteristicile specifice ale cotei în Fondul Monetar Internațional (drepturile alocate, modalitate de aderare și structurarea derecunoașterii, beneficiile alocate) și lipsa pieței și tranzacțiilor cu astfel de instrumente, gradul înalt de siguranță și acceptare pe piața internațională, valoarea contabilă a cotei Republicii Moldova în Fondul Monetar Internațional reprezintă valoarea justă a acesteia.

Valoarea justă a instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat este stabilită de Bancă utilizând informațiile disponibile pe piață și metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor bănești decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor bănești decontate, fluxurile bănești estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii și rata scontului este o rată de piață la data Bilanțului contabil cu condiții și termeni similari. Totodată, este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii din curba ratelor curente ale dobânzilor pentru instrumentele care au o piață activă a valorilor mobiliare de stat. La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective. În cazul în care piața activă a valorilor mobiliare de stat este alta decât piața primară (interbancară), Banca determină valoarea de piață prin metodologii interne și referințe la dobânzile similare ale pieței active pentru instrumentele respective.

Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- Nivelul 1: prețurile cotate (neajustate) de pe piețele active pentru activele sau obligațiunile identice.

La această categorie Banca atribuie aurul monetar, valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG

- Nivelul 2: intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (adică drept prețuri), fie indirect (adică derivate din prețuri).

În perioadele de raportare încheiate la 31 decembrie 2018, atribuie la această categorie cota FMI. Pentru anul financiar încheiat la 31 decembrie 2017, la această categorie Banca atribuie valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare.

- Nivelul 3: intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile).

În perioadele de raportare Banca nu are articole atribuite la această categorie. Clasificarea valorii juste a activelor financiare ale Băncii în cele trei niveluri este expusă în Nota 12.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Deprecierea activelor financiare

Politici contabile începând cu 1 ianuarie 2018

Activele financiare deținute de Bancă și evaluate la cost amortizat și la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global sunt testate pentru depreciere conform modelului de depreciere bazat pe pierderile din credit așteptate. Pierderile din credit așteptate reprezintă o estimare ponderată a probabilității pierderilor din risc de credit. Acestea sunt evaluate ca valoare prezentă actualizată a diferenței dintre fluxurile de mijloace bănești contractuale datorate Băncii și fluxurile de mijloace bănești pe care Banca se așteaptă să le primească ca urmare a ponderării mai multor scenarii economice viitoare, actualizate utilizând rata dobânzii efective.

Banca aplică un model de depreciere din 3 stadii, bazat pe pierderile aferente riscului de credit, utilizând abordarea de pierderi așteptate. Modelul de depreciere se aplică instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat și celor evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și nu se aplică instrumentelor financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere. În cadrul celor 3 stadii de depreciere, activele financiare pot migra dintr-un stadiu în altul în baza modificării riscului de credit față de recunoașterea inițială.

Stadiul 1 – Pentru activele financiare din stadiul 1, pierderile așteptate se calculează pentru o perioadă de 12 luni, aplicând și probabilitatea de înregistrare a pierderilor valabilă pentru o perioadă de 1 an.

Stadiul 2. În cazul unei creșteri semnificative a riscului de credit față de recunoașterea inițială, activul financiar migrează spre stadiul 2. Pentru activele financiare din stadiul 2, se calculează pierderea așteptată pe toată perioada de viață a activului, aplicând o probabilitate de înregistrare a pierderilor ce acoperă scadența reziduală a activului financiar.

Stadiul 3. Criteriul de migrare în stadiul 3 reprezintă atribuirea statutului de default activului financiar. Calculul pierderii așteptate se efectuează pe toată perioada de viață a activului.

La recunoașterea inițială, activele financiare aferente rezervelor valutare și instrumentelor în moneda națională au fost clasificate în stadiul 1, fiind considerate active financiare cu risc scăzut. De aceeași abordare vor beneficia și instrumentele financiare care, ulterior, vor fi investite.

O creștere semnificativă a riscului de credit asociat unui instrument financiar din cadrul rezervelor valutare reprezintă o retrogradare a rating-ului emitentului sub nivelul minim admisibil (A-) conform *Regulamentului cu privire la gestionarea rezervelor internaționale*. În cazul instrumentelor financiare în moneda națională, o creștere semnificativă a riscului de credit reprezintă o retrogradare conform metodologiilor interne a activelor în monedă națională. În acest caz, instrumentul financiar va fi clasificat în stadiul 2, iar pierderea asociată riscului de credit va fi calculată pe toată perioada instrumentului, până la scadența acestuia. De asemenea, o întârziere a plății de peste 30 de zile reprezintă un factor determinant de migrare a activului din stadiul I în Stadiul 2 pentru toate activele financiare deținute de către Bancă.

La fiecare dată de raportare Banca evaluează dacă există dovezi sau indicii de default a instrumentelor financiare măsurate la cost amortizat și valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Default este considerată incapacitatea emitentului sau contrapărții de a-și onora obligațiunile contractuale. Banca consideră un instrument financiar în default și îl catigoriște în stadiul 3 atunci când unul sau mai multe evenimente de depreciere au survenit după recunoașterea inițială, ce au un impact negativ asupra fluxurilor de numerar estimate. Indicii sau evenimente care ar indica survenirea cazului de default sunt:

- dificultate financiară semnificativă a debitorului sau a emitentului.
- o încălcare a contractului, cum ar fi default-ul sau o neplată;
- dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare

3 Politici contabile semnificative (continuare)

h. Deprecierea activelor financiare (continuare) **Politici contabile începând cu 1 ianuarie 2018**

- acordarea unor concesiuni debitorului, din motive economice sau contractuale legate de dificultățile financiare ale debitorului, pe care Banca nu ar fi luat-o în considerare în alt mod;
- devine probabil că debitorul va intra în faliment sau într-o altă formă de reorganizare.

Un instrument financiar din categoria rezervelor valutare va fi clasificat în stadiul 3 când rating-ul său este diminuat succesiv și trece din categoria "investment grade" în cea "junk" (rating inferior celui de "BBB-"). În cazul activelor financiare în monedă națională, Banca va clasifica un instrument financiar în stadiul 3 în cazul în care acesta migrează în categoria Default conform modelelor și sistemului de rating intern. De asemenea, o întârziere a plății de peste 90 de zile reprezintă un factor determinant de migrare a activului din stadiul 2 în Stadiul 3 în cazul instrumentelor financiare din rezervele valutare și expunerile față de băncile licențiate.

Ținând cont de calitatea creditară înaltă a activelor financiare la 1 ianuarie 2018, Banca a optat pentru opțiunea practică de determinare a pierderilor așteptate aferente riscului de credit, ce se bazează pe estimarea acestora pentru un orizont de 12 luni

Instrumentele financiare aferente rezervelor valutare ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul "investment grade" sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de "investment grade" al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de default al emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între "AAA" și "AA" sunt considerate cu calitate creditară înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între "A" și "BBB" au o calitate creditară medie, ce denotă o capacitate puternică a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina careva dificultăți în cazul deteriorării mediului economic. Totodată, instrumentele cu rating "BB", "B" și "CCC" au o calitate creditară joasă și sunt considerate investiții speculative sau "junk". Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări a condițiilor mediului economic.

Având în vedere că, în conformitate cu Regulamentul cu privire la gestionarea rezervelor internaționale, rating-ul minim în care poate fi efectuată o investiție constituie "A-" și este determinat ca rating-ul mediu calculat în baza cotațiilor celor 3 agenții de rating, toate activele financiare din portofoliul de investiții al BNM sunt considerate cu risc scăzut.

Formula de calcul a pierderilor așteptate asociate riscului de credit este derivată prin determinarea expunerii la default, probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor din depreciere preconizată și scenariile utilizate Banca aplică informațiile derivate din raportul "Annual Corporate Default Study and Rating Transitions" publicat anual de agenția de rating Standard & Poor's, ratele de default cumulative "Sovereign Foreign - Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier" și "Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier" din raportul "Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions" publicat anual de agenția de rating Standard & Poor's, modele interne de determinare a probabilităților de default pentru activele în monedă națională, factori macroeconomici în aplicarea informațiilor viitoare. În cazul estimării pierderilor pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, în fiecare an se va estima probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

Valorile mobiliare de stat emise în monedă națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit minim (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default a instrumentelor mobiliare emise în monedă națională.

3 Politici contabile semnificative (continuare)

h. Deprecierea activelor financiare (continuare) Politici contabile până la 1 ianuarie 2018

Reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale sunt constituite dacă există dovezi obiective (ce țin de starea financiară a băncii licențiate, asigurarea rambursării creditelor, efectuarea plăților curente, renegocierea sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și /sau dobânzilor aferente) conform cărora Banca nu va fi în măsură să recupereze toate sumele datorate (suma inițială a creditului și dobânzile aferente).

Suma reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor reprezintă diferența dintre valoarea contabilă și valoarea recuperabilă estimată, calculată ca valoarea actualizată a fluxurilor de mijloace bănești estimate a fi recuperate, inclusiv sumele recuperabile din gaj, actualizate la rata efectivă inițială a dobânzii instrumentului. Diminuarea sau majorarea reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale se efectuează în cazul în care suma reducerii /provizionului calculat la data curentă este respectiv mai mică sau mai mare decât suma reducerii /provizionului format anterior. Reducerea pentru pierderi din deprecierea creditului se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate ca neperformante în cazul falimentării băncii licențiate și /sau insuficienței mijloacelor proprii ale acesteia pentru achitarea datoriilor către Bancă.

Reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale sunt constituite dacă există dovezi obiective (ce țin de starea financiară a băncii licențiate, asigurarea rambursării creditelor, efectuarea plăților curente, renegocierea sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și /sau dobânzilor aferente) conform cărora Banca nu va fi în măsură să recupereze toate sumele datorate (suma inițială a creditului și dobânzile aferente).

Suma reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor reprezintă diferența dintre valoarea contabilă și valoarea recuperabilă estimată, calculată ca valoarea actualizată a fluxurilor de mijloace bănești estimate a fi recuperate, inclusiv sumele recuperabile din gaj, actualizate la rata efectivă inițială a dobânzii instrumentului. Diminuarea sau majorarea reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale se efectuează în cazul în care suma reducerii /provizionului calculat la data curentă este respectiv mai mică sau mai mare decât suma reducerii /provizionului format anterior. Reducerea pentru pierderi din deprecierea creditului se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate ca neperformante în cazul falimentării băncii licențiate și /sau insuficienței mijloacelor proprii ale acesteia pentru achitarea datoriilor către Bancă.

i. Acorduri repo

Acordurile repo reprezintă tranzacții de vânzare /cumpărare a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării /vânzării lor ulterioare la o dată prestabilă și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (reverse repo) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (repo).

Valorile mobiliare vândute /cumpărate cu un angajament simultan de răscumpărare (vânzare) la o dată anumită sunt recunoscute în Bilanțul contabil ca operațiuni reverse repo/ repo la data decontării la valoarea justă. Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective. Dobânda se calculează lunar în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare și la scadența tranzacțiilor repo.

3 Politici contabile semnificative (continuare)

j. Operațiuni forward

Tranzacțiile valutare Forward și etapele Forward ale swap-urilor, ce implică un schimb de valută străină la o dată ulterioară, contra monedă națională sau contra altă valută străină reprezintă instrumente financiare derivate, recunoscute la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere cu reflectarea noționalului în conturile extrabilanțiere, utilizând contabilitatea la data tranzacționării la cursul spot al tranzacției.

Operațiunile valutare la termen (Forward și etapele Forward ale swap-urilor), înregistrate în conturile extrabilanțiere se reevaluează începând cu data încheierii tranzacției sau plus maximum două zile lucrătoare conform condițiilor de decontare a operațiunilor de bază la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine. Veniturile și /sau pierderile nerealizate obținute din reevaluarea operațiunilor valutare la termen sunt recunoscute în Situația rezultatului global. Diferența dintre ratele spot și Forward la tranzacțiile valutare la termen urmează a fi reflectate în conturile bilanțiere și se consideră ca dobânda de plătit sau de primit în bază cumulativă atât pentru cumpărările cât și pentru vânzările la termen.

k. Investiții în filiale

Investiția în filiale se recunoaște inițial în situațiile financiare individuale la valoarea justă a contraprestației transferate la data obținerii controlului, fondării, formele posibile ale contraprestației fiind numerarul și alte active (bunuri).

Investiția în filială (contribuția în capital, aporturile adiționale) se recunoaște atunci când Banca are un angajament contractual de a face contribuția, atunci când contribuția corespunde definiției de activ. După recunoașterea inițială, investițiile în filiale sunt evaluate în situațiile financiare individuale la cost, minus pierderile din depreciere. Veniturile din dividende de la filiale sunt recunoscute în Situația individuală a rezultatului global al exercițiului la data la care este stabilit dreptul de a primi și este probabil ca aceste dividende să fie colectate. Dividendele sunt reflectate ca o componentă a altor venituri.

l. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea acumulată și pierderile acumulate din depreciere.

Cheltuielile privind reparațiile curente și întreținerea sunt înregistrate la cheltuieli din exploatare în momentul realizării lor. Cheltuielile aferente imobilizărilor corporale, efectuate după darea în exploatare a acestora sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial. Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	Rata anuală, Interval %
Clădiri și construcții similare	5%-10%
Construcții speciale	20%
Mijloace de transport	12,5%-20%
Echipamente speciale, tehnică de procesat, etc.	12,5% -20%
Echipamente de birou	20%
Mașini și utilaje, tehnică de calcul	30%

Un element al imobilizărilor corporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

m. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă costurile de achiziție ale programelor informatice. Acestea sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață. Rata anuală de amortizare se determină în dependență de durata de utilizare a activului care se stabilește la momentul dării în exploatare a acestuia, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale. La 31 decembrie 2018, durata de utilizare a imobilizărilor necorporale aflate în exploatare este de la 1 an până la 10 ani.

Costurile asociate menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în Situația rezultatului global în momentul în care sunt efectuate. Un element al imobilizărilor necorporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

n. Monedă națională în circulație

Moneda națională (bancnotele și monedele) sunt recunoscute la valoarea nominală la punerea acesteia în circulație și este derecunoscută la retragerea acesteia din circulație. Moneda națională în circulație este evaluată la cost amortizat. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii. Costurile producerii monedei naționale se reflectă în Situația rezultatului global pe măsura suportării acestora.

Bancnotele comemorative și monedele comemorative și jubiliare sunt recunoscute la data punerii în circulație cu reflectarea în evidența contabilă la valoarea nominală. Bancnotele comemorative și monedele comemorative și jubiliare sunt comercializate la preț de vânzare, iar diferența dintre prețul de vânzare și valoarea nominală se reflectă la venituri.

o. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro” și cele curente ale băncilor rezidente și nerezidente, precum și depozitele acceptate de la bănci și dobânzile calculate aferente acestora.

Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* și rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la Bancă în conformitate cu cerințele prudențiale.

În Bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la cost amortizat, inclusiv în cazul depozitelor acceptate. Datorită caracterului de scurtă durată a acestora, conducerea Băncii estimează că valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

p. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în valută străină, depozitele la vedere și la termen ale Ministerului Finanțelor și mijloacele Directoratului Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

q. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă valori mobiliare emise cu scont și se reflectă în Bilanțul contabil la data decontării la prețul de vânzare. După recunoașterea inițială certificatele se evaluează la costul amortizat, utilizând metoda ratei dobânzii efective, cu calcularea și reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, și la data scadenței certificatelor Băncii.

r. Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă. Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt ulterior evaluate la costul amortizat. Orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în Situația rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

s. Alte obligațiuni

Alte obligațiuni includ obligațiunile față de Bugetul de Stat, contul curent al Fondului de garantare a depozitelor, contul Loro temporar al Centrului casa și decontări din Tiraspol, contul curent al depozitarului central de valori mobiliare și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat. Alte obligațiuni includ și obligațiuni față de personal care se evaluează, în conformitate cu *IAS 19 Beneficiile angajaților*, la cost.

t. Capital și rezerve

Banca tinde să mențină capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

Capitalul Băncii, include:

- Capitalul statutar:
 - Capitalul autorizat
 - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele SIRF.

Conform prevederilor *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform articolului 64, aliniatul (3) al legii sus-menționate, și /sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în Bilanțul contabil al Băncii, cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional).

Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil sau nu poate fi grevat cu sarcini. Nici o reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor nete înregistrate de către Bancă la încheierea anului financiar. În cazul în care la finele anului financiar soldul fondului general de rezervă devine debitor, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra Situațiilor financiare ale Băncii, transferă Băncii o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru acoperirea soldului debitor.

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului Băncii, Banca acumulează veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective.

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero și după defalcarea în capitalul statutar a veniturilor obținute din suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar neschimbate în perioada stabilită de Bancă, în conformitate cu articolul 64, aliniatul (3) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei.

La finele anului financiar, profitul disponibil pentru distribuire se alocă pentru majorarea capitalului statutar în limitele prevăzute la art.19 alin. (3) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, până când nivelul capitalului în totalul obligațiunilor monetare va constitui 10%, iar ulterior, în cazul în care va fi o diferență dintre soldul profitului disponibil pentru distribuire și suma alocată pentru majorarea capitalului statutar, aceasta se va transfera la Bugetul de stat. În Bilanțul contabil atât capitalul statutar, cât și rezervele sunt prezentate la cost istoric.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

u. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) al Legii nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal, Banca este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

v. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzi

Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în Situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă și la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective. Metoda dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă inițială a activului financiar și a costului amortizat a datoriei financiare.

Rata dobânzii efective se calculează la recunoașterea inițială a instrumentului financiar. La aplicarea metodei dobânzii efective pentru instrumentele financiare, altele decât cele achiziționate sau inițiate credit depreciate, Banca ia în calcul fluxurile viitoare de mijloace bănești contractuale, fără efectul pierderilor așteptate din depreciere, toate comisioanele care fac parte integrantă din rata dobânzii efective a unui instrument financiar, costurile tranzacției și primele și sconturile aferente. Pentru acele active achiziționate sau inițiate credit depreciate, Banca calculează o rată efectivă a dobânzii ajustată la pierderea din creditare, considerând fluxurile contractuale, inclusiv pierderile din depreciere. Rata efectivă a dobânzii este revizuită în cazul reestimării periodice a fluxurilor de numerar pentru instrumentele cu rate flotante, pentru a reflecta mișcările în ratele de piață.

Rata efectivă a dobânzii se calculează la recunoașterea inițială a activului sau datoriei financiare. Veniturile și cheltuielile din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective la valoarea contabilă brută a activului financiar și la costul amortizat în cazul datoriilor financiare. În cazul activelor depreciate, venitul din dobânzi se calculează prin aplicarea ratei dobânzii efective la costul amortizat al activului financiar. În cazul în care activul nu mai este depreciat, atunci dobânda revine la calculul de la valoarea contabilă brută a activului.

Veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate utilizând rata dobânzii efective prezentate în Situația rezultatului global includ veniturile din dobânzi ale activelor măsurate la cost amortizat și la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global. Cheltuielile din dobânzile activelor financiare cu rată a dobânzii negativă sunt prezentate în *Cheltuieli operaționale*.

Politica aplicabilă până la 1 ianuarie 2018

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în Situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă și la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective. Metoda dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare.

La aplicarea metodei dobânzii efective pentru instrumentele financiare, Banca ia în calcul fluxurile viitoare de mijloace bănești contractuale, fără efectul pierderilor viitoare din depreciere, toate comisioanele care fac parte integrantă din rata dobânzii efective a unui instrument financiar, costurile tranzacției și primele sau sconturile aferente.

Veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate utilizând rata dobânzii efective prezentate în Situația rezultatului global includ veniturile din dobânzi ale activelor păstrate până la scadență, creditelor și creanțelor, activelor disponibile pentru vânzare și activelor financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere. Cheltuielile din remunerarea activelor financiare cu rată a dobânzii negativă sunt prezentate în *Cheltuieli operaționale*.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

w. Venituri și cheltuieli din comisioane

Comisioanele care sunt parte integrală a ratei efective a dobânzii a instrumentelor financiare sunt incluse în veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform ratei efective a dobânzii.

Alte comisioane sunt recunoscute la venituri pe măsura prestării serviciilor de către Bancă și la cheltuieli pe măsura primirii serviciilor contractate.

x. Reevaluarea activelor și obligațiunilor în valută străină

Veniturile și /sau pierderile valutare nerealizate se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar.

În calitate de Bancă centrală și în scopul intervenirii pe piața valutară, Banca menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

În conformitate cu art. 20 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* la finele anului financiar veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare și valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin Situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

y. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca acționează ca agent al Statului. Activele și veniturile statului aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste Situații financiare.

z. Datorii și active contingente

Datoriile contingente presupun obligații posibile apărute ca urmare a unor evenimente trecute și a căror existență vor fi confirmate numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității. Datoriile contingente reprezintă de asemenea și obligațiile curente apărute ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu sunt recunoscute deoarece nu este sigur că vor fi necesare resurse care să încorporeze beneficiile economice pentru stingerea acestei obligații, sau valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare individuale. Ele sunt prezentate în note la Situațiile financiare individuale, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieșirilor de resurse cu beneficii economice este înlăturată.

Activele contingente sunt active posibile care apar urmare unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității. Activele contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare individuale, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

aa. Provizioane

Banca recunoaște provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

bb. Costurile aferente schemelor de pensionare și beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, Banca execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat, precum și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală suportate de Bancă pe cont propriu se reflectă la cheltuieli în momentul calculării salariului. Banca nu participă la nici o altă schemă de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați.

cc. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Anumite standarde noi, amendamente și interpretări la standardele existente nu sunt încă în vigoare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018, și nu au fost aplicate în întocmirea acestor Situații financiare.

SIRF 16 – „Contracte de leasing” (în vigoare de la 01 ianuarie 2019). SIRF 16 înlocuiește IAS 17 și prezintă principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și descrierea contractelor de leasing. Obiectivul este să se garanteze că locatarii și locatorii furnizează informații relevante, într-un mod care reprezintă exact respectivele tranzacții. Pe baza acestor informații, utilizatorii Situațiilor financiare pot evalua efectul pe care îl au contractele de leasing asupra poziției financiare, a performanței financiare și a fluxurilor de mijloace bănești ale Băncii. SIRF 16 introduce un model contabil unic al locatarului și impune unui locatar să recunoască active și datorii pentru toate contractele de leasing cu un termen mai mare de 12 luni, cu excepția cazului în care activul-suport are o valoare mică. SIRF 16 preia, în mod substanțial, dispozițiile privind contabilitatea locatorului din IAS 17. Banca estimează că prevederile acestui standard nu vor avea un impact semnificativ asupra Situațiilor financiare considerând natura operațiunilor Băncii.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară. În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, obiectivele, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor aferente instrumentelor financiare deținute de Bancă.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, *Consiliul de supraveghere* este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Respectiv, pentru realizarea atribuțiilor menționate la un nivel calitativ așteptat, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferent monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și a eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a sistemului de gestiune a riscurilor, inclusiv a Sistemului de control intern în cadrul Băncii, este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și instrumentele de monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, conducerii Băncii.

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care conducerea Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului Audit Intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare al riscurilor instrumentelor financiare, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții, modul de creare și funcționare al căruia se stabilește de Consiliul de supraveghere. Comitetul de investiții are drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității. Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a rating-ului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare valută; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv a riscului de credit, inclusiv analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui subportofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor, stabilirea limitelor pe operațiuni efectuate de către dealerii Băncii, etc. Comitetul investițional a analizat politicile clasificare a instrumentelor financiare conform SIF 9 începând cu 1 ianuarie 2019 și a pierderilor din creditare așteptate (*metoda ECL*), inclusiv monitorizează evoluția periodică a pierderilor așteptate conform metodologiei aprobate pe parcursul anului.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Direcția monitorizarea riscurilor și raportare este responsabilă de gestionarea și raportarea riscurilor investiționale, conform reglementărilor aprobate de către Comitetul Executiv și Comitetul de investiții, inclusiv privind pierderile din creditare așteptate conform metodei ECL și validările periodice și testarea istorică (back-testing), identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit și încorporarea informațiilor economice viitoare.

Atribuțiile de promovare a politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, sunt realizate de Comitetul executiv la ședințele cu privire la promovarea politicii monetare.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de conducerea Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

În conformitate cu articolele 5, 16, 53 și 71 ale *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezervele internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului. În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a Băncii este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali cu rating înalt), non-guvernamentale (emise de agenții cu rating înalt).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestiunea rezervelor valutare se efectuează prin metoda Alocării Strategice a Activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în bază de obiectivele și reglementările specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor) precum și plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an. În cazul în care tranșa de lichiditate depășește 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a BNM și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, excedentul de rezerve poate fi utilizat pentru completarea tranșei de investiții. Partea rezervelor ce este transmisă în gestionare externă de asemenea se include în tranșa de lichiditate. Tranșa de lichiditate poate să acopere mai puțin de 3 luni de import, precum și volumul plăților aferente datoriei externe a BNM, a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, atât timp cât tranșa de investiții nu va conține alte active decât portofoliul de valori mobiliare la cost amortizat și aur, iar mijloacele încasate la scadența valorilor mobiliare din portofoliul evaluat la cost amortizat vor fi reinvestite în tranșa de lichiditate.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investirea în instrumente cu termen mai lung și optimizarea profitului. Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții.

Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute și diferite instrumente financiare, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică în tranșe reprezintă elementul fundamental în determinarea modelelor de gestiune a activelor financiare în valută străină ("modelele de afaceri") conform cerințelor de clasificare conform SIFR 9. Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil, care este revizuit periodic.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional și riscului de credit, ce se realizează prin impunerea unor limite aferente investițiilor. Procedurile de management al riscurilor rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea corespunderii limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali, în dependență de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, limitelor de durată, limite în dependență de termenul investiției, precum și de compoziție valutară.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor financiare este în mod curent actualizat, în dependență de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii, etc.

Riscul operațional

Riscul operațional implică riscul pierderilor în termeni atât financiari, cât și non-financiari în rezultatul erorilor umane, cât și a funcționării neadecvate a sistemului de control intern. Managementul riscului operațional al Băncii este conceput ca parte integră a operațiunilor și managementului de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici care descriu standarde de conduită impuse persoanelor implicate și sisteme de control intern specifice fiecărei subdiviziuni, elaborate luând în considerație particularitățile activității lor de bază.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii sunt responsabili pentru elaborarea, implementarea și menținerea propriilor sisteme de control intern care să evalueze și să reducă riscurile aferente. Principalele responsabilități pot fi definite după cum urmează:

- Stabilirea obiectivelor pentru fiecare tip de activitate în scopul implementării strategiilor și politicilor aprobate de Comitetul executiv al Băncii.
- Elaborarea, monitorizarea și menținerea continuă a sistemului de control intern conform, eficient și funcțional în cadrul subdiviziunilor relevante.
- Stabilirea procedurilor adecvate pentru identificarea, evaluarea, supravegherea și controlul riscurilor cu revizuirea periodică și verificarea eficienței acestor proceduri.
- Delegarea și separarea efectivă a funcțiilor în cadrul sarcinilor operaționale, administrative, contabile și de control.
- Elaborarea și menținerea sistemelor de informare a conducerii Băncii, care ar cuprinde tot spectrul de activități, unde este aplicabil.
- Determinarea mecanismelor administrative, operaționale și de control necesare pentru a asigura conformarea cu legislația, regulamentele, politicile, regulile și procedurile interne, precum și asigurarea aplicării acestor mecanisme în toate subdiviziunile și de către tot personalul Băncii.

Divizarea responsabilităților între diversele subdiviziuni ale Băncii („front-office”, „middle-office”, „back-office”) este considerată de asemenea un mecanism de control al riscului operațional.

4. Managementul riscului (continuare)

Riscul financiar

Principalele categorii de riscuri financiare, la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde în principal de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți. Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții și a controlului zilnic al acestora. Un element esențial al gestionării riscului de credit aferent rezervelor valutare este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu calitate creditară înaltă pe termen lung (rating mediu minim A-*), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile respective.

În gestionarea riscului de credit aferent activelor în moneda națională, Banca nu utilizează ratingurile pe termen lung stabilite de agențiile internaționale de rating, ci aplică procedee interne de monitorizare expunerilor la riscul de credit și sistemele de rating interne.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca monitorizează permanent calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic modificarea ratingurilor interne în clasificarea debitorilor, evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv factorii macroeconomici viitori, indicatorii financiari ai băncilor, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice, juridice etc.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar și la necesitate mai frecvent.

Riscul de credit asociat cu creditele „overnight” se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate de Bancă către băncile licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții.

* Rating-urile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii deținute la **31 decembrie 2018** în baza rating-ului pe termen lung:

Ratingul pe termen lung ¹	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	Aur monetar	Active în organizațiile financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ²	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Investiții în filiale *	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	10 961 186	-	4 114 710	-	-	24 399 845	-	-	39 475 741
AA+	-	-	-	-	-	1 324 585	-	-	1 324 585
AA	6 533 395	-	-	-	-	642 215	-	-	7 175 610
AA-	-	-	-	-	-	206 559	-	-	206 559
A+	2 593 696	-	-	-	-	-	-	-	2 593 696
A	4 629 493	-	-	-	-	-	-	-	4 629 493
A-	5 351	-	-	-	-	-	-	-	5 351
BBB	477	-	-	-	-	-	-	-	477
BBB-	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Neaplicabil	-	51 533	-	15 472 115	18 906	-	24 000	6 506	15 573 060
Total	24 723 602	51 533	4 114 710	15 472 115	18 906	26 573 204	24 000	6 506	70 984 576

* Investițiile în filiale sunt prezentate în scop informativ, acestea nereprezentând active financiare conform politicii contabile a Băncii.

² Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denumite în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de Bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 31 decembrie 2018, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2017: nivelul de rating B3).

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie 2017

Ratingul pe termen lung	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci		Active în organizațiile financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	Aur monetar MII LEI		MII LEI	MII LEI			
AAA	5 890 067	-	4 206 142	-	-	20 865 542	-	30 961 751
AA+	-	-	-	-	-	1 246 240	-	1 246 240
AA	10 666 084	-	-	-	-	739 447	-	11 405 531
AA-	3 272 213	-	-	-	-	63 926	-	3 336 139
A+	518 136	-	-	-	-	-	-	518 136
A	4 617 248	-	-	-	-	-	-	4 617 248
BBB+	86	-	-	-	-	-	-	86
BBB	297	-	-	-	-	-	-	297
BBB-	20	-	-	-	-	-	-	20
BB+	2 290	-	-	-	-	-	-	2 290
Neaplicabil	-	52 642	-	15 522 330	23 821	-	1 081	15 599 874
Total	24 966 441	52 642	4 206 142	15 522 330	23 821	22 915 155	1 081	67 687 612

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 31 decembrie 2018 expunerea la riscul de credit al portofoliului de valori mobiliare investiționale cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard & Poor's este prezentată după cum urmează:

	Evaluat la cost amortizat		La valoarea justă prin AERG		Total		Pondere în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
31 decembrie 2018	11 292	659	5 833	340	17 125	999	0,03
31 decembrie 2017	17 368	1 016	6 631	388	23 999	1 403	0,05

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de țara de investiție, cu excepția numerarului și a aurului monetar, care se clasifică în funcție de țara de origine:

Țara	31 decembrie 2018	Pondere	31 decembrie 2017	Pondere
	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	18 362 612	25,87	14 880 500	21,98
Olanda	8 375 120	11,80	4 377 200	6,47
Germania	6 859 494	9,66	10 521 092	15,54
Organizații Financiare Internaționale	6 675 937	9,40	6 331 570	9,35
Marea Britanie	4 548 475	6,41	4 514 142	6,67
Singapore	3 386 710	4,77	4 058 611	6,00
Franța	3 354 869	4,73	4 121 548	6,09
Luxemburg	1 551 655	2,19	2 060 742	3,04
Canada	1 093 066	1,54	63 926	0,09
Finlanda	588 441	0,83	770 552	1,14
Suedia	325 679	0,46	68 660	0,10
Austria	251 798	0,35	194 142	0,29
Norvegia	34 365	0,05	119 916	0,18
Alte Țări	3 295	0,00	5 137	0,01
Moldova ³	15 573 060	21,94	15 599 874	23,05
Total active financiare	70 984 576	100,00	67 687 612	100,00

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în monedă națională, care s-a majorat, la data de 17 februarie 2016, cu 49,3 milioane XDR, de la 123,2 milioane la 172,5 milioane XDR.

³ În compartimentul dat este inclus și aurul monetar și investițiile în filiale, asupra cărora nu se aplică riscul de credit.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependentă de sectorul investițional:

Sector investițional	31 decembrie 2018	Pondere	31 decembrie 2017	Pondere
	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	10 862 525	15,30	5 896 027	8,71
Bănci comerciale din străinătate	13 687 142	19,28	19 070 414	28,18
Bănci din Republica Moldova	-	-	128	-
Guverne din străinătate	17 796 492	25,07	15 325 829	22,64
Gvernul Republicii Moldova	15 472 115	21,80	15 522 330	22,93
Organizații Financiare Internaționale	6 675 937	9,40	6 331 570	9,36
Agenții Guvernamentale străine	6 389 420	9,00	5 463 898	8,07
Alte active financiare ⁴	76 945	0,11	77 416	0,11
Investiții în filiale *	24 000	0,04	-	-
Total active financiare	70 984 576	100,00	67 687 612	100,00

*Informativ

Prezentare a activelor financiare după clasificarea și determinarea pierderilor din depreciere așteptată (Nota 3.h):

Sector investițional	31 decembrie 2018	Stadiul ECL	1 ianuarie 2018	Stadiul ECL
	MII LEI		MII LEI	
Bănci centrale din străinătate	10 862 525	1	5 896 027	1
Bănci comerciale din străinătate	13 687 142	1	19 070 414	1
Bănci din Republica Moldova	-	1	128	1
Guverne din străinătate	17 796 492	1	15 325 829	1
Gvernul Republicii Moldova	15 472 115	1	15 522 330	1
Organizații Financiare Internaționale	6 675 937	1	6 331 570	1
Agenții Guvernamentale străine	6 389 420	1	5 463 898	1
Alte active financiare ⁵	76 945	1	77 416	1
Total active financiare	70 960 576		67 687 612	1

Pe parcursul perioadei de gestiune nu au fost identificate creșteri semnificative a riscului de credit asociat activelor financiare deținute de BNM. De asemenea nu au existat premise de migrare din stadiul inițial de recunoaștere spre unul inferior sau recunoașterea default-ului contrapărții.

Considerând scenariile aplicate în determinarea pierderilor din depreciere preconizată, pierderile din depreciere estimate au fost determinate ca fiind nemateriale sau în cazul unor instrumente fiind egale cu zero și nu au fost înregistrate în situațiile financiare individuale.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

⁴ În compartimentul dat este inclus și aurul monetar-activ financiar, asupra căruia nu se aplică riscul de credit.

⁵ În compartimentul dat este inclus și aurul monetar-activ financiar, asupra căruia nu se aplică riscul de credit.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu-și va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii.

Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne, hotărârile Comitetului executiv și deciziile Comitetului monetar. Totodată, monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri de piață stabilite pentru sub-portofoliile de investiții indexate în dependență de tipul instrumentelor și de valuta de investiții. Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Indicii utilizați sunt furnizați de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activității de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a scadenței portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe mari.

În cazul portofoliului gestionat extern, limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu intrare în vigoare la data de 1 februarie 2016 și care stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries, 0-1 an), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului. Se permit devieri ale duratei portofoliului de +/- 3 luni față de durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 6 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 20% din rezervele internaționale și nivelul rezervelor acoperă 4 luni de import.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că, ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul anului 2018 în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la BNM au avut scadența contractuală maximă de 364 zile. La scadență aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt emise valori mobiliare noi, care sunt achiziționate de Bancă.

Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată rezultate din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii.

Analiza activelor și obligațiunilor financiare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2018 este prezentată după cum urmează:

31 decembrie 2018	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	22 752 191	1 971 411	-	-	-	-	-	24 723 602
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	51 533	51 533
Active în organizațiile financiare internaționale	1 976	-	-	-	-	-	4 112 734	4 114 710
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	1 170 674	1 220 241	230 000	240 000	860 000	11 751 200	-	15 472 115
Credite acordate băncilor și altor persoane	531	536	1 071	2 141	5 919	8 708	-	18 906
Valori mobiliare investiționale	5 048 425	5 863 641	9 421 185	1 119 174	4 778 196	342 583	-	26 573 204
Investiții în filiale	-	-	-	-	-	-	24 000	24 000
Alte active	6 506	-	-	-	-	-	-	6 506
Total active financiare	28 980 303	9 055 829	9 652 256	1 361 315	5 644 115	12 102 491	4 188 267	70 984 576
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	23 748 867	23 748 867
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	9 038 494	-	-	105 812	147 682	-	-	9 291 988
Disponibilități ale băncilor	19 715 061	-	-	-	-	-	-	19 715 061
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 298 721	-	-	-	-	-	-	6 298 721
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	301 628	184 070	476 650	913 564	1 329 188	545 384	4 126 302	7 876 786
Alte obligațiuni	177 376	-	-	-	-	-	-	177 376
Total obligațiuni financiare	35 531 280	184 070	476 650	1 019 376	1 476 870	545 384	27 875 169	67 108 799
Decalaj	(6 550 977)	8 871 759	9 175 606	341 939	4 167 245	11 557 107	(23 686 902)	3 875 777

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.3. Riscul de lichiditate (continuare)

31 decembrie 2017

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	22 059 407	2 907 034	-	-	-	-	-	24 966 441
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	52 642	52 642
Active în organizațiile financiare internaționale	5 249	-	-	-	-	-	4 200 893	4 206 142
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2 231 130	-	210 000	230 000	790 000	12 061 200	-	15 522 330
Credite acordate băncilor și altor persoane	764	716	1 309	2 446	7 027	11 559	-	23 821
Valori mobiliare investiționale	3 865 673	4 898 722	7 326 929	804 360	4 656 252	1 363 219	-	22 915 155
Alte active	1 081	-	-	-	-	-	-	1 081
Total active financiare	28 163 304	7 806 472	7 538 238	1 036 806	5 453 279	13 435 978	4 253 535	67 687 612
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	21 032 866	21 032 866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	8 437 695	-	-	345 451	-	-	-	8 783 146
Disponibilități ale băncilor	15 978 430	-	-	-	-	-	-	15 978 430
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	9 217 431	-	-	-	-	-	-	9 217 431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	362 498	188 068	514 763	973 942	2 092 994	402 230	4 224 228	8 758 723
Alte obligațiuni	38 795	-	64	601	-	-	8 636	48 096
Total obligațiuni financiare	34 034 849	188 068	514 827	1 319 994	2 092 994	402 230	25 265 730	63 818 692
Decalaj	(5 871 545)	7 618 404	7 023 411	(283 188)	3 360 285	13 033 748	(21 012 195)	3 868 920

Deloitte.
marked for identification
purposes only

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la Risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Evaluare la cost amortizat		Evaluare la valoarea justă prin alte AERG		Total		Pondere în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2018	71 341	4 162	16 681	973	88 022	5 135	0,33
La 31 decembrie 2017	101 212	5 919	28 486	1 666	129 698	7 585	0,54

Cu toate că metodologia VaR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VaR conține anumite limitări, după cum este expus mai jos.

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii curente, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții.
- Se asumă cu probabilitatea de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate nesemnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VaR.
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale.
- Rezultatul metodologiei VaR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

Luând în considerație faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), BNM utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Astfel, la data de 31 decembrie 2018, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Evaluat la cost amortizat		Evaluat la valoarea justă prin AERG		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2018	100 311	5 852	23 679	1 381	123 990	7 233	0,46
La 31 decembrie 2017	142 116	8 311	40 544	2 371	182 660	10 682	0,76

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează indirect prețul acestor active.

Totodată, în rezultatul fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale Bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la Situațiile financiare individuale referitoare la aceste componente.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare la 31 decembrie 2018 în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

31 decembrie 2018	0-3 Luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	22 711 600	1 971 411	-	-	-	-	40 591	24 723 602
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	51 533	51 533
Active în organizațiile financiare internaționale	1 970	-	-	-	-	-	4 112 740	4 114 710
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	1 020 831	1 112 326	230 000	240 000	860 000	11 751 200	257 758	15 472 115
Credite acordate băncilor și altor persoane	531	536	1 071	2 141	5 919	8 708	-	18 906
Valori mobiliare investiționale	5 244 666	5 837 991	9 340 180	947 398	4 743 906	342 583	116 480	26 573 204
Investiții în filiale	-	-	-	-	-	-	24 000	24 000
Alte active	-	-	-	-	-	-	6 506	6 506
Total active financiare	28 979 598	8 922 264	9 571 251	1 189 539	5 609 825	12 102 491	4 609 608	70 984 576
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	23 748 867	23 748 867
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	4 317 658	-	-	105 812	147 682	-	4 720 836	9 291 988
Disponibilități ale băncilor	15 733 340	-	-	-	-	-	3 981 721	19 715 061
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 298 721	-	-	-	-	-	-	6 298 721
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	2 699 981	92 517	180 375	360 749	407 815	-	4 135 349	7 876 786
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	177 376	177 376
Total obligațiuni financiare	29 049 700	92 517	180 375	466 561	555 497	-	36 764 149	67 108 799
Decalaj	(70 102)	8 829 747	9 390 876	722 978	5 054 328	12 102 491	(32 154 541)	3 875 777

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
31 decembrie 2017	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	22 024 923	2 907 034	-	-	-	-	34 484	24 966 441
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	52 642	52 642
Active în organizațiile financiare internaționale	5 241	-	-	-	-	-	4 200 901	4 206 142
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2 080 570	-	210 000	230 000	790 000	12 061 200	150 560	15 522 330
Credite acordate băncilor și altor persoane	764	715	1 309	2 447	7 027	11 559	-	23 821
Valori mobiliare investiționale	3 937 700	4 878 684	7 276 617	804 360	4 553 266	1 363 219	101 309	22 915 155
Alte active	-	-	-	-	-	-	1 081	1 081
Total active financiare	28 049 198	7 786 433	7 487 926	1 036 807	5 350 293	13 435 978	4 540 977	67 687 612
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	21 032 866	21 032 866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	4 715 544	-	-	345 451	-	-	3 722 151	8 783 146
Disponibilități ale băncilor	14 060 859	-	-	-	-	-	1 917 571	15 978 430
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	9 217 431	-	-	-	-	-	-	9 217 431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	3 065 627	94 553	212 137	368 689	785 480	-	4 232 237	8 758 723
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	48 096	48 096
Total obligațiuni financiare	31 059 461	94 553	212 137	714 140	785 480	-	30 952 921	63 818 692
Decalaj	(3 010 263)	7 691 880	7 275 789	322 667	4 564 813	13 435 978	(26 411 944)	3 868 920

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și angajamentele Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, de Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0.5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru anul 2018, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0.5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Anul 2018	+/-122 360	+/-7 138
Anul 2017	+/-99 406	+/-5 813

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0.01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0.01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 31 decembrie 2018 modificarea ratei profitabilității cu 0.01 p.p., duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare cu 2 802 mii lei sau cu 163 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare (la 31 decembrie 2017: 3 426 mii lei sau cu 200 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare).

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată compoziției valutare a activelor și pasivelor, și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiilor externe curente și implementării politicii valutare a statului.

La data de 31 decembrie 2018 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, lira sterlină - 20%, euro - 10%, alte valute - 5% (la 31 decembrie 2017 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, lira sterlină - 20%, euro - 10%, alte valute - 5%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă.

Totodată, la data de 20 decembrie 2018, prin Hotărârea Comitetului Executiv nr. 309 a fost luată decizia de a modifica structura valutară normativă a rezervelor, cu intrarea în vigoare la data de 1 ianuarie 2019, după cum urmează: dolarul SUA - 65%, euro - 25% și lire sterline - 10%.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

La 31 decembrie 2018, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL MII LEI	USD MII LEI	EUR MII LEI	GBP MII LEI	XDR MII LEI	Alte valute MII LEI	Total MII LEI
31 decembrie 2018							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	11 022 250	8 386 713	5 314 573	-	66	24 723 602
Aur monetar	-	-	-	-	-	51 533	51 533
Active în organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	4 114 710	-	4 114 710
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 472 115	-	-	-	-	-	15 472 115
Credite acordate băncilor și altor persoane	18 906	-	-	-	-	-	18 906
Valori mobiliare investiționale	-	24 420 502	1 894 365	258 337	-	-	26 573 204
Investiții în filiale	24 000	-	-	-	-	-	24 000
Alte active	1 820	290	4 396	-	-	-	6 506
Total active financiare	15 516 841	35 443 042	10 285 474	5 572 910	4 114 710	51 599	70 984 576
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	23 748 867	-	-	-	-	-	23 748 867
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 723 711	715 208	2 853 069	-	-	-	9 291 988
Disponibilități ale băncilor	16 155 252	1 073 758	2 486 051	-	-	-	19 715 061
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 298 721	-	-	-	-	-	6 298 721
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	21 339	-	-	-	7 855 447	-	7 876 786
Alte obligațiuni	167 591	6 814	2 969	2	-	-	177 376
Total obligațiuni financiare	52 115 481	1 795 780	5 342 089	2	7 855 447		67 108 799
Decalaj	(36 598 640)	33 647 262	4 943 385	5 572 908	(3 740 737)	51 599	3 875 777

La situația din 31 decembrie 2018, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 51 533 mii lei, coroane norvegiene – 21 mii lei, lei românești – 20 mii lei, franci elvețieni – 19 mii lei, ruble rusești – 4 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2017							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	15 172 002	4 465 060	5 326 002	-	3 377	24 966 441
Aur monetar	-	-	-	-	-	52 642	52 642
Active în organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	4 206 142	-	4 206 142
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 522 330	-	-	-	-	-	15 522 330
Credite acordate băncilor și altor persoane	23 821	-	-	-	-	-	23 821
Valori mobiliare investiționale	-	20 069 178	2 335 136	510 841	-	-	22 915 155
Alte active	680	289	112	-	-	-	1 081
Total active financiare	15 546 831	35 241 469	6 800 308	5 836 843	4 206 142	56 019	67 687 612
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	21 032 866	-	-	-	-	-	21 032 866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 938 246	606 359	2 238 541	-	-	-	8 783 146
Disponibilități ale băncilor	12 351 019	1 208 182	2 419 229	-	-	-	15 978 430
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	9 217 431	-	-	-	-	-	9 217 431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	30 385	-	-	-	8 728 338	-	8 758 723
Alte obligațiuni	43 671	1 260	3 162	3	-	-	48 096
Total obligațiuni financiare	48 613 618	1 815 801	4 660 932	3	8 728 338	-	63 818 692
Decalaj	(33 066 787)	33 425 668	2 139 376	5 836 840	(4 522 196)	56 019	3 868 920

La situația din 31 decembrie 2017, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 52 642 mii lei, ruble rusești – 2 290 mii lei, lei românești – 1 042 mii lei, coroane norvegiene – 22 mii lei, franci elvețieni – 21 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate.

Conform situației la 31 decembrie 2018 și 31 decembrie 2017, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2018		31 decembrie 2017	
	MII LEI Profit	MII LEI Capital	MII LEI Profit	MII LEI Capital
MDL față de USD	+/-3 364 726	+/-3 364 726	+/-3 342 567	+/-3 342 567
MDL față de EUR	+/-494 338	+/-494 338	+/-213 938	+/-213 938
MDL față de GBP	+/-557 291	+/-557 291	+/-583 684	+/-583 684
MDL față de XDR	-/+374 074	-/+374 074	-/+452 220	-/+452 220
MDL față de alte valute	+/-7	+/-7	+338	+338

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Numerar în valută străină	530	1 043
Conturi Nostro	2 214 599	1 917 484
Depozite la termen în valută străină	22 508 473	23 047 914
	24 723 602	24 966 441

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Monedă națională în circulație” (Nota 15). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent a monedei naționale.

La finele perioadei de gestiune mijloacele de pe conturile Nostro sunt menținute la instituții financiare cu ratingul¹ „AAA” – 96,23%, „AA” – 3,38%, „A+” – 0,13%, „A-” – 0,24% și „BBB” – 0,02% (la 31 decembrie 2017: „AAA” – 99,44%, „AA” – 0,29%, „A+” – 0,13%, „BBB” – 0,02% și „BB+” – 0,12%).

La finele perioadei de gestiune depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul¹: „AAA” – 39,23%, „AA” – 28,69%, „A+” – 11,51% și „A” – 20,57% (la 31 decembrie 2017: „AAA” – 17,28%, „AA” – 46,25%, „A+” – 14,20% și „A” – 20,03%).

Deloitte.
marked for identification
purposes only

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci (continuare)

La 31 decembrie 2018 din totalul depozitelor la termen în valută străină, soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării constituie 8 438 641 mii lei (la 31 decembrie 2017: 11 571 209 mii lei).

La 31 decembrie 2018 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul depozitelor overnight este 8 829 463 mii lei (la 31 decembrie 2017: 3 982 383 mii lei).

6. Aur monetar

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	51 533	52 642
	51 533	52 642

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74 133,48 grame aur pur (31 decembrie 2017 – 74 133,48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la FMI	4 112 734	4 200 893
Cont curent la FMI	1 976	5 249
	4 114 710	4 206 142
Obligațiuni		
Cont 1	4 112 615	4 200 771
Cont 2	120	123
Total disponibilități ale FMI	4 112 735	4 200 894
Credite acordate de FMI	3 750 484	4 534 495
Alte organizații internaționale	13 567	23 334
	7 876 786	8 758 723

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă. Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor. Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea cotei determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți și valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci când acestea sunt alocate.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Partea cotei spre achitare în moneda națională este deponată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr. 2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

La 11 mai 2012, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova ("cotei") la FMI de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. La data de 18 decembrie 2015, Congresul SUA a acceptat majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional în cadrul celei de-a 14-a Revizuire Generale a Cotelor, fapt care a permis intrarea în vigoare a Hotărârii FMI pe acest subiect. Astfel, la data de 17 februarie 2016, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI a fost majorată cu 49,3 milioane XDR, până la 172,5 milioane XDR.

Sumele incluse în Bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în Bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul în lei la finele perioadei de gestiune.

La 31 decembrie 2018 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 47 508 mii XDR (la 31 decembrie 2017 – 66 116 mii XDR).
- Angajamente EFF – 109 560 mii XDR (la 31 decembrie 2017 – 119 913 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5,5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0,25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului Directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2018 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4,5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru anul 2018, rata medie a constituit 1,94% anual (la 31 decembrie 2017: 1,53%).

Urmare semnării la data de 7 noiembrie 2016 a Memorandumului cu FMI, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a primit în anul 2018 o tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 2 110 mii USD (echivalentul a 1 500 mii XDR) și o tranșă a creditului în cadrul facilității ECF în sumă de 11 246 mii USD (echivalentul a 8 000 mii XDR) pentru finanțarea deficitului bugetului de stat. Totodată, în perioada de gestiune, Banca a primit o tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 20 371 mii USD (echivalentul a 14 500 mii XDR).

Împrumuturile atrase prin semnarea memorandumului cu FMI din 7 noiembrie 2016 pentru facilitatea EFF de 86 300 mii XDR și ECF de 43 100 mii XDR (cu data expirării sau anulării 6 noiembrie 2019), au fost aprobate prin Legea Nr. 250 și Legea Nr. 251 privind atragerea împrumutului de stat din partea FMI.

La primirea facilității acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis o cambie în monedă națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinate ale finanțărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Sold 31.12.2017	Rambursări	Încasări	Sold 31.12.2018
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	186 029	43 461	14 500	157 068
Ministerul Finanțelor al RM	208 714	19 000	9 500	199 214
Credite și alte finanțări de la FMI	394 743	62 461	24 000	356 282
<i>inclusiv pe facilități:</i>				
Banca Națională a Moldovei	119 913	24 853	14 500	109 560
Ministerul Finanțelor al RM	17 400	-	1 500	18 900
EFF	137 313	24 853	16 000	128 460
Banca Națională a Moldovei	66 116	18 608	-	47 508
Ministerul Finanțelor al RM	73 600	19 000	8 000	62 600
ECF	139 716	37 608	8 000	110 108
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	117 714	-	-	117 714
Alocări XDR	117 714	-	-	117 714

Valoarea totală netrasă din facilitățile EFF și ECF alocate prin memorandumul din 7 noiembrie 2016 reprezintă la 31 decembrie 2018 - 32 000 mii XDR (EFF) și 16 000 mii XDR (ECF) (31 decembrie 2017: EFF - 48 000 mii XDR, ECF: 24 000 mii XDR).

Alocările de XDR reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009 și alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI.

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată ale principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

Poziția „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova” din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	13 081 200	13 291 200
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	149 843	150 560
Amortizarea la rata efectivă a dobânzii	107 915	-
Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	13 338 958	13 441 760
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	2 157 145	2 093 331
Scont la valori mobiliare de stat	(23 988)	(14 649)
Reevaluarea valorilor mobiliare de stat	-	1 888
Valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior	2 133 157	2 080 570
	15 472 115	15 522 330

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform Legii Nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015 și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13 341 200 mii lei.

Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. și B.C."Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale. Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe a dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5% care reprezenta valoarea justă la data recunoașterii inițiale.

Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul anului 2018, Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2017: 0 lei).

Considerând modalitatea de structurare a emisiunii de obligațiuni de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235 din 3 octombrie 2016 în portofoliu cu caracteristici similare de scop, încheiere, rată a dobânzii efective agreeate per portofoliu, modalitate de gestionare a instrumentelor în portofoliu și prevederile privind posibilități de tranzacționare și răscumpărare, portofoliul de obligațiuni de stat a fost recunoscut drept un instrument financiar hibrid în temeiul SIRF 9 cu recunoașterea veniturilor din dobânzi asupra instrumentului hibrid conform metodei ratei efective a dobânzii de 5%, amortizarea acestuia la rata efectivă a dobânzii fiind recunoscută în componenta "Amortizarea la rata efectivă a dobânzii".

Valorile mobiliare de stat evaluate la cost amortizat au fost emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență, au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Valorile mobiliare de stat evaluate la cost amortizat deținute în portofoliul Băncii la 31 decembrie 2018 au avut scadența contractuală maximă de 364 zile. Rata medie a dobânzii aferentă portofoliului de valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat deținute de Bancă la 31 decembrie 2018 a constituit 4,56% (la 31 decembrie 2017 -5,82%).

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare.

Valorile mobiliare de stat cu scadența mai mică de 3 luni sunt clasificate ca numerar sau echivalente de numerar în cadrul Situației fluxurilor de mijloace bănești.

Aplicând metoda pierderilor de credit din depreciere așteptată, prin metodologiile interne și scenariile privind probabilitățile de depreciere asociate portofoliilor de valori mobiliare de stat în relație cu Banca în calitate de Bancă centrală a statului, Banca a constatat lipsa indicatorilor de depreciere așteptată. Considerând metodologia de determinare a pierderilor așteptate ca rezultat ponderat al unor scenariilor de default și estimări, precum și factori calitativi și cantitativi ai scenariilor, Banca a estimat un efect al scenariilor de depreciere estimate ca fiind nesemnificativ și rezultatele nemateriale. În rezultat, constatând efectul nematerial al estimărilor, Banca nu a înregistrat pierderi din deprecierea așteptată în privința valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova din portofoliul Băncii.

9. Credite acordate băncilor și altor persoane

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Credite acordate băncilor pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor	-	128
Credite acordate altor persoane	18 906	23 693
	18 906	23 821

La situația din 31 decembrie 2018 valoarea garanțiilor depuse ca asigurare a rambursării creditelor acordate altor persoane și a dobânzilor aferente constituie 32 486 mii lei (la 31 decembrie 2017: 36 899 mii lei).

Creditele acordate includ soldul creditelor acordate altor persoane, ajustate cu dobânda calculată la aceste credite.

Pe parcursul anului 2017 și anului 2018 nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor, urmare a riscului de credit redus, asigurărilor disponibile și indicatorilor de probabilitate și pierderi istorice nule.

10. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (2017 evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere)¹		
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	20 261 832	15 877 864
Valori mobiliare în valută străină cu scont	20 193 747	15 877 864
	68 085	
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat² (2017 clasificate ca păstrate până la scadență)		
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	6 311 372	7 037 291
	6 311 372	7 037 291
Total valori mobiliare investiționale	26 573 204	22 915 155

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

Deloitte.
marked for identification
purposes only

¹La data de 31 decembrie 2017 "Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere"

²La data de 31 decembrie 2017 "Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență"

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	20 193 747	15 877 864
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	20 225 743	15 846 189
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	(27 011)	44 576
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	(4 985)	(12 901)
Valori mobiliare în valută străină cu scont	68 085	-
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	68 571	-
Ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	(486)	-
Valori mobiliare în valută străină evaluate la VJ AERG¹³	20 261 832	15 877 864

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, sunt reevaluate lunar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 0,004% și 2,88 % anual (la 31 decembrie 2017: 0,004% și 1,84% anual), cu excepția valorilor mobiliare cu valoare nominală de 16 000 mii USD (echivalent în lei - 274 283 mii lei) care au o rată a dobânzii flotantă ce se modifică trimestrial. Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG includ și dobânda acumulată, care la 31 decembrie 2018 constituie 63 369 mii lei (la 31 decembrie 2017: 44 406 mii lei).

La 31 decembrie 2018 ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global cu ratingul „AAA” constituie 93,37%, iar a celor cu ratingul „AA+” - 3,58 %, „AA” - 0,76 % și „AA-” - 2,29 % (la 31 decembrie 2017: „AAA” - 94,26%, „AA+” - 3,89%, „AA” - 1,45 % și „AA-” - 0,40%).

În perioada de gestiune au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 1 545 205 mii USD și 16 510 mii EUR (în anul 2017: 1 089 041 mii USD și 60 000 mii EUR). Totodată, în perioada de gestiune au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la VJ AERG cu valoarea nominală totală de 1 846 365 mii USD (în anul 2017: 1 320 634 mii USD).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD a devenit consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

La 31 decembrie 2018 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituie 3 599 361 mii lei (la 31 decembrie 2017: 3 475 567 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 7,02% (la 31 decembrie 2017: 7,26%).

Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a încasa fluxurile contractuale. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 20% din rezervele internaționale și nivelul rezervelor acoperă 4 luni de import.

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

La 31 decembrie 2018 ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat în rezervele valutare constituia 12,30 % (la 31 decembrie 2017: 14,70%).

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	6 279 365	6 994 305
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	32 007	42 986
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat⁹	6 311 372	7 037 291

Valorile mobiliare evaluate la cost amortizat poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 1.38% și 3.55% (31 decembrie 2017: 1,38 % și 3,55 %). La situația din 31 decembrie 2018, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat cu ratingul „AAA” constituia 82,79%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+” constituiau 9,49%, iar a celor cu ratingul „AA” – 7,72% (la 31 decembrie 2017: „AAA” – 83,82%, „AA+” – 8,94%, „AA” – 7,25%).

11. Investiții în filiale

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Investiții în filiale	24 000	-
	24 000	-

În martie 2018 Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a aprobat un set de măsuri pentru înființarea SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (DCU).

La 29 martie 2018, a avut loc adunarea generală a acționarilor de constituire a "Depozitarului central unic al valorilor mobiliare" în cadrul căreia a fost aprobată decizia de înființare a DCU. Cota Băncii Naționale în capitalul Depozitarului Central Unic al valorilor mobiliare constituie 98,36% în valoare de 24 milioane lei. Înregistrarea de stat a Depozitarul central unic a avut loc la 4 aprilie 2018. DCU este creat în baza Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, adoptată în anul 2016, și este singura instituție din Republica Moldova care începând cu 30 iulie 2018 desfășoară activități de evidență, depozitare și decontare a valorilor mobiliare de stat, iar începând cu 1 mai 2019 și a valorilor mobiliare corporative. Mecanismul de evidență și decontare, oferit de DCU asigură un nivel înalt de transparență, siguranță și eficiență la efectuarea operațiunilor cu valori mobiliare. Modelul de activitate al Depozitarului central unic este bazat pe standardele și practicile internaționale în domeniul sistemelor de decontare.

Valoarea investiției în filiale în situațiile financiare individuale este recunoscută la cost și măsurată la cost minus orice pierdere din depreciere. La 31 decembrie 2018 nu au fost identificați indicatori de depreciere al investiției în filială și respectiv nu au fost create provizioane din depreciere.

În conformitate cu Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, capitalul propriu al SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" va constitui în orice moment echivalentul în lei a cel puțin 1 000 mii EUR (echivalentul la 31 decembrie 2018: 19 521 mii lei), aspect regulator ce impune restricții în abilitatea Băncii de a accesa sau utiliza activele sale și deconta datoriile sale din subsidiară..

Deloitte.
marked for identification
purposes only

⁹La data de 31 decembrie 2017 "Valori mobiliare în valută străină clasificate drept păstrate până la scadență"

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

12. Active și datorii financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt în bănci, aur monetar, active în organizațiile financiare internaționale, valori mobiliare, credite acordate băncilor și altor persoane, monedă națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei (certIFICATE emise de BNM), obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale, și alte active și obligațiuni financiare.

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

Pentru a păstra consecvența și comparabilitatea evaluărilor la valoarea justă datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare a valorii juste sunt clasificate pe niveluri. În ierarhia valorii juste, nivelul prioritar îl ocupă prețurile cotate (neajustate) pe piețele active pentru active sau datorii identice, iar cel mai scăzut nivel de prioritate este cel al datelor de intrare neobservabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în dependență de metoda de evaluare utilizată.

	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2018				
Aur monetar	51 533	-	-	51 533
Cota FMI	-	4 112 734	-	4 112 734
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	20 261 832	-	-	20 261 832
Total	20 313 365	4 112 734	-	24 426 099
31 decembrie 2017				
Aur monetar	52 642	-	-	52 642
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	15 877 864	-	-	15 877 864
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare	-	2 080 570	-	2 080 570
Total	15 930 506	2 080 570	-	18 011 076

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparație cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Presumpțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilitățile prognozate și alte corelații.

În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

12. Active și datorii financiare (continuare)

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de presupții. Valorile juste obținute în rezultatul aplicării modelelor interne sunt ajutate la diverși factori, precum riscul de lichiditate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții, etc.), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expert pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor, etc.

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice al creditelor acordate și creanțelor, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în Situațiile financiare individuale, valoarea justă a acestora nu este semnificativ diferită de valoarea cu care sunt înregistrate în Bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în Bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Politicile contabile ale Băncii privind evaluarea și clasificarea instrumentelor financiare în conformitate cu SIRF 9 începând cu 1 ianuarie 2018 sunt prezentate în Nota 3. Aplicarea acestor politici începând cu 1 ianuarie 2018 a rezultat în reclasificările incluse în tabelul de mai sus și sunt explicate mai jos.

Toate activele financiare ale Băncii sunt clasificate în modelul de afaceri pentru colectarea fluxurilor contractuale, cu excepția portofoliului de valori mobiliare investiționale care este deținut pentru colectarea fluxurilor și tranzacționare. Toate instrumentele de datorie deținute în portofoliul Băncii sunt pasibile testului privind plățile de principal și dobândă, inclusiv instrumentele deținute de către Bancă cu rate flotante, indexate la rata inflației (valori mobiliare investiționale) și valorile mobiliare cu clauze de răscumpărări anticipate. Instrumentele de capital în cota Republicii Moldova la Fondul monetar internațional a fost desemnată la modelul de afaceri și clasificarea la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

12. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată reconcilierea dintre elementele din bilanțul contabil și categoriile de instrumente financiare și valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii.

31 decembrie 2018	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea Justă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	-	-	24 723 602	24 723 602	24 723 602
Active în organizațiile financiare internaționale	7					
-Evaluează la valoarea justă			4 112 734	-	4 112 734	4 112 734
-Evaluează la cost amortizat				1 976	1 976	1 976
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova:	8			15 472 115	15 472 115	15 470 126
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	-	-	18 906	18 906	18 906
Valori mobiliare investiționale:	10					
-Evaluează la valoarea justă		20 261 832	-	-	20 261 832	20 261 832
-Evaluează la cost amortizat		-	-	6 311 372	6 311 372	6 384 213
Alte active	14	-	-	2 319	2 319	2 319
Total active financiare		20 261 832	4 112 734	46 530 290	70 904 856	70 975 708
Obligațiuni						
Monedă națională în circulație	15	-	-	23 748 867	23 748 867	23 748 867
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	-	-	9 291 988	9 291 988	9 291 988
Disponibilități ale băncilor	17	-	-	19 715 061	19 715 061	19 715 061
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	-	-	6 298 721	6 298 721	6 298 721
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	7 876 786	7 876 786	7 876 786
Alte obligațiuni	19	-	-	161 690	161 690	161 690
Total obligațiuni financiare		-	-	67 093 113	67 093 113	67 093 113

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

12. Active și datorii financiare (continuare)

31 decembrie 2017

	Nota	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	Disponib ile pentru vânzare	Alte obligațiuni la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	-	-	24 966 441	-	-	24 966 441	24 966 441
Active în organizațiile financiare internaționale		-	-	4 206 142	-	-	4 206 142	4 206 142
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova:								
-Evalueate la valoarea justă	8	-	-	-	2 080 570	-	2 080 570	2 080 570
-Evalueate la cost amortizat	9	-	13 441 760	-	-	-	13 441 760	13 441 760
Credite acordate băncilor și altor persoane	10	-	-	23 821	-	-	23 821	23 821
Valori mobiliare investiționale:								
-Evalueate la valoarea justă		15 877 864	-	-	-	-	15 877 864	15 877 864
-Evalueate la cost amortizat	14	-	7 037 291	-	-	-	7 037 291	7 226 053
Alte active	5	-	-	1 081	-	-	1 081	1 081
Total active financiare		15 877 864	20 479 051	29 197 485	2 080 570	-	67 634 970	67 823 732
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	15	-	-	-	-	21 032 866	21 032 866	21 032 866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	-	-	-	-	8 783 146	8 783 146	8 783 146
Disponibilități ale băncilor	17	-	-	-	-	15 978 430	15 978 430	15 978 430
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	-	-	-	-	9 217 431	9 217 431	9 217 431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	-	8 758 723	8 758 723	8 758 723
Alte obligațiuni	19	-	-	-	-	48 096	48 096	48 096
Total obligațiuni financiare		-	-	-	-	63 818 692	63 818 692	63 818 692

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

12. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată clasificarea instrumentelor financiare conform IAS 39 și noua clasificare și evaluare a instrumentelor financiare conform SIRF 9 la 1 ianuarie 2018:

	Nota	Clasificarea conform SIC39	Clasificarea conform SIRF9	Valoarea contabilă SIC 39 MII LEI	Valoarea contabilă SIRF 9 MII LEI
Active financiare					
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	Credite și creanțe	Cost amortizat	24 966 441	24 966 441
Active în organizațiile financiare internaționale	7	Credite și creanțe	Cost amortizat	5 249	5 249
Active în organizațiile financiare internaționale	7	Credite și creanțe	Valoarea justă prin AERG - capital	4 200 893	4 200 893
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	Păstrate până la scadență	Cost amortizat	13 441 760	13 441 760
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	Disponibile pentru vânzare	Cost amortizat	2 080 570	2 078 682
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	Credite și creanțe	Cost amortizat	23 821	23 821
Valori mobiliare investiționale	10	Valoarea justă prin profit sau pierdere	Valoarea justă prin AERG - datorie	15 877 864	15 877 864
Valori mobiliare investiționale	10	Păstrate până la scadență	Cost amortizat	7 037 291	7 037 291
Alte creanțe financiare	14	Credite și creanțe	Cost amortizat	1 081	1 081
				67 634 970	67 633 082
Datorii financiare					
Monedă națională în circulație	15	Cost amortizat	Cost amortizat	21 032 866	21 032 866
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	16	Cost amortizat	Cost amortizat	8 783 146	8 783 146
Disponibilități ale băncilor	17	Cost amortizat	Cost amortizat	15 978 430	15 978 430
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	18	Cost amortizat	Cost amortizat	9 217 431	9 217 431
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	Cost amortizat	Cost amortizat	8 758 723	8 758 723
Alte obligațiuni	19	Cost amortizat	Cost amortizat	48 096	48 096
				63 818 692	63 818 692

Dacă valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova nu ar fi fost reclasificate la cost amortizat, diferențele din valoarea de piață recunoscute în alte elemente ale rezultatului global ar fi fost de 3 877 mii lei în decursul anului 2018.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

13. Imobilizări corporale și necorporale

	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipe și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2018	63 571	154 960	2 965	95 157	5 065	321 718
Intrări	-	-	7 254	-	23 164	30 418
Transferuri	31	8 861	(8 892)	20 757	(20 757)	-
Ieșiri	-	(151)	-	(4 367)	-	(4 518)
La 31 decembrie 2018	63 602	163 670	1 327	111 547	7 472	347 618
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2018	29 352	97 419	-	64 698	-	191 469
Amortizarea (Nota 27)	1 998	15 649	-	12 647	-	30 294
Ieșiri	-	(151)	-	(4 367)	-	(4 518)
La 31 decembrie 2018	31 350	112 917	-	72 978	-	217 245
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2018	34 219	57 541	2 965	30 459	5 065	130 249
La 31 decembrie 2018	32 252	50 753	1 327	38 569	7 472	130 373
Cost						
La 1 ianuarie 2017	46 748	137 233	9 358	88 060	6 470	287 869
Intrări	7 821	14 990	6 496	1 391	5 275	35 973
Transferuri	9 002	3 887	(12 889)	6 680	(6 680)	-
Ieșiri	-	(1 150)	-	(974)	-	(2 124)
La 31 decembrie 2017	63 571	154 960	2 965	95 157	5 065	321 718
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2017	28 195	83 810	-	51 793	-	163 798
Amortizarea (Nota 27)	1 157	14 759	-	13 879	-	29 795
Ieșiri	-	(1 150)	-	(974)	-	(2 124)
La 31 decembrie 2017	29 352	97 419	-	64 698	-	191 469
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2017	18 553	53 423	9 358	36 267	6 470	124 071
La 31 decembrie 2017	34 219	57 541	2 965	30 459	5 065	130 249

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern, inclusiv soluțiile pentru Registrul Riscului de credit, Depozitarul Central unic, Soluția pentru eficientizarea procesului de licențiere și notificare. Intrările pe parcursul perioadei de raportare reprezintă adății de imobilizări necorporale de la terțe părți.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

14. Alte active

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Alte creanțe	2 319	970
	2 319	970
Avans acordat pentru producerea monedei naționale	3 897	111
Cheltuieli anticipate	2 968	3 408
Materiale și mărfuri	2 088	2 200
	8 953	5 608
<i>Minus:</i>		
reduceri pentru stocurile cu rulaj lent	(54)	(61)
reduceri pentru pierderi din creanțele depreciate	(5)	-
	11 213	6 628

La 31 decembrie 2018 alte creanțe includ creanțe pentru venituri din comisioane în sumă de 939 mii lei (31 decembrie 2017: 673 mii lei) colectate în primele zile ale lunii ianuarie 2019, creanțe din serviciile refacturate către filială în sumă de 817 mii lei (31 decembrie 2017: 0 lei) colectate în februarie 2019 și sume încasate în curs de clarificare în sumă de 498 mii lei (31 decembrie 2017: 0 lei), care în ianuarie 2019 au fost returnate plătitorului conform destinației.

15. Monedă națională în circulație

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Bancnote	23 602 116	20 901 824
Monede metalice divizionare	120 634	115 931
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	10 482	-
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	15 635	15 111
	23 748 867	21 032 866

16. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	3 977 809	4 558 421
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	609 952	518 701
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	2 820 748	2 481 442
Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1 883 479	1 224 582
	9 291 988	8 783 146

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, reieșind din rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice.

Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 31 decembrie 2018 a constituit 1,56% (la 31 decembrie 2017: 1,58%).

16. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă în dependență de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv. În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/ extrapolării lineare.

Rata medie ponderată la depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor în sold la 31 decembrie 2018 a constituit 7,11% (la 31 decembrie 2017 – 7.52%).

Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova includ disponibilitățile Directoratului Liniei de Credit în cadrul proiectelor de finanțare și mijloacele în valută străină ale Directoratului Liniei de Credit. Disponibilitățile în valută străină și alte disponibilități ale Guvernului nu sunt purtătoare de dobândă.

La 31 decembrie 2018 datoria de 4 892 mii lei (31 decembrie 2017: 0 lei) înregistrată la Alte obligațiuni (Nota 19), reprezintă sume în curs de clarificare încasate de către Bancă, care în ianuarie 2019 au fost transferate în disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor.

17. Disponibilități ale băncilor

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii	19 590 013	15 308 237
Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate	125 048	670 193
	19 715 061	15 978 430

Disponibilitățile băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile Loro ale băncilor licențiate și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor licențiate la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 31 decembrie 2018 băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești și în valute neconvertibile la nivel de 42,5% (majorată de la 40% începând cu perioada de aplicare a rezervelor obligatorii: 16 septembrie 2018- 15 octombrie 2018) și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivel de 14 % din baza de calcul. Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile Loro la Bancă în medie pe perioada de aplicare, iar rezervele obligatorii în valută străină se reflectă în registrele contabile ale Băncii în contul rezervelor obligatorii în valută străină și sunt înregistrate în conturile Nostro ale Băncii în băncile din străinătate.

În baza art. 17 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, rezervele obligatorii ce depășesc 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve sunt remunerate de către Bancă. Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la depozitele overnight a Băncii calculată pentru luna respectivă, iar pentru rezervele obligatorii în dolari SUA și euro – rata medie ponderată la depozitele la vedere cu dobândă atrase de bănci în valută străină, calculată lunar de Bancă în baza rapoartelor lunare privind rata medie la depozitele atrase de bănci (nivelul ratelor de remunerare prezentat în Nota 23).

Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor în sold la situația din 31 decembrie 2018 a constituit 3,50% (la 31 decembrie 2017: 3,50%).

18. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	6 290 398	9 207 224
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	8 323	10 207
	6 298 721	9 217 431

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul anului 2018 certificatele Băncii au fost emise preponderent cu scadența de 14 zile (2017: 14 zile).

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 31 decembrie 2018 a constituit 6,50% (la 31 decembrie 2017: 6,50%), iar rata efectivă a dobânzii a constituit 6,70% (la 31 decembrie 2017: 6,70%).

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată ale certificatelor emise de Bancă.

19. Alte obligațiuni

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
<i>Datorii financiare</i>		
Obligațiuni față de alte entități - disponibilitățile clienței	156 447	33 104
Alte obligațiuni financiare	5 243	405
	161 690	33 509
<i>Datorii nefinanciare</i>		
Obligațiuni față de alte entități - datorii comerciale	6 131	5 887
Datorii nemonetare	8 636	8 636
Venituri amânate din subvenții privind activele	708	-
Obligațiuni față de personal	211	64
	15 686	14 587
	177 376	48 096

Disponibilitățile altei clienței includ conturile bancare ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, persoanelor juridice care desfășoară activitatea de depozitar central de valori mobiliare ca activitate de bază și contul Loro temporar al Centrului casa și decontări din Tiraspol.

Veniturile amânate reprezintă contribuția achitată de Corpul Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare pentru achiziționarea soluției informatice până la 31 decembrie 2018. Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a acordat pe parcursul 2018 și 2017 asistență tehnică privind implementarea proiectului Depozitarului Central Unic al valorilor mobiliare, iar la finele 2018 a acceptat angajarea unei subvenții de 5 888 mii lei (echivalentul a USD 343 mii) pentru cofinanțarea achiziției de către Bancă a unei soluții informatice. Subvenția este acordată prin unitatea de implementare a asistenței tehnice, Corpul Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare, și este achitată direct furnizorului soluției informatice. Recepționarea sumei rămase a contribuției este condiționată de progresul dezvoltării soluției informatice de către furnizorul soluției, astfel nu a fost recunoscută la 31 decembrie 2018 și va fi recunoscută pe măsura finalizării și acceptării spre plată a contribuției de către Corpul Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare pe parcursul anului 2019. Subvenția va fi recunoscută în profit sau pierdere sistematic pe parcursul duratei de viață utilă a activului, odată cu transmiterea în exploatare a soluției informatice achiziționate.

20. Capital și rezerve

În conformitatea cu art. 19 al Legii nr. 548 /1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, cu modificările ulterioare, capitalul Băncii include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art. 66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate. Capitalul statutar, format din capitalul autorizat și fondul general de rezervă, este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuție, din veniturile obținute conform articolului 64 alineatul (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale. Fondul general de rezervă poate fi utilizat în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar, în cazul în care se înregistrează un rezultat negativ.

Astfel, la 31 decembrie 2018, fondul general de rezervă a fost majorat cu 249 126 mii lei, în condițiile acoperirii pierderilor nerealizate din reevaluarea stocurilor valutare în mărime de 247 905 mii lei. Corespunzător, s-a majorat și capitalul statutar care, la finele exercițiului financiar, a atins suma de 2 600 578 mii lei.

Totodată, în urma implementării trecerii la SIRF 9 și reclasificării instrumentelor financiare, la 1 ianuarie 2018, soldul rezervelor din reevaluarea valorilor mobiliare reclasificate aflate în stoc a fost reajustat cu sumele cumulate până la data reclasificării, precum și exclusă reevaluarea valorilor mobiliare de stat evaluate începând cu 1 ianuarie 2018 la cost amortizat, după cum urmează:

	31 decembrie 2017	Ajustări din tranziție la SIRF 9	1 ianuarie 2018
	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	1 479 755	(984)	1 478 771
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	164 542	13 885	178 427
	1 644 297	12 901	1 657 198
<i>Alte rezerve</i>			
Alte elemente ale rezultatului global	8 967	(14 789)	(5 822)
	1 653 264	(1 888)	1 651 376

În condițiile aplicării SIRF 9 "Instrumente financiare" de la 1 ianuarie 2018 ce a rezultat în reclasificarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere la active evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, alte rezerve au fost completate componenta diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Alte rezerve cuprind rezerva veniturilor din reevaluarea metalelor prețioase, rezerva veniturilor din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (componenta valorii de piață și diferențele de curs aferente reevaluării).

Toate elementele conturilor de reevaluare, reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global care pot fi sau sunt redistribuite în profit sau pierdere.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

20. Capital și rezerve (continuare)

Mișcarea în alte elemente ale rezultatului global pe parcursul perioadei de raportare este prezentată în tabelul de mai jos:

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
<i>Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (2017: disponibile pentru vânzare)</i>	-	
Sold inițial la 1 ianuarie	1 888	4 661
Ajustări din tranziție la SIRF 9*	(1 888)	-
Diferențe nete din reevaluarea la valoarea de piață		(2 773)
Sold la 31 decembrie	-	1 888
<i>Rezerva din reevaluarea aurului monetar</i>		
Sold la 1 ianuarie	7 079	9 052
Diferențe nete din reevaluarea la valoarea de piață	(1 109)	(1 973)
Sold la 31 decembrie	5 970	7 079
<i>Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	-	-
Ajustări din tranziție la SIRF 9 *	(13 885)	-
Diferențe din reevaluarea la valoarea de piață	9	-
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere (Nota 25)	9 605	-
Sold la 31 decembrie	(4 271)	-
<i>Rezerva din diferențele de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	-	-
Ajustări din tranziție la SIRF 9 *	984	-
Diferențe de curs din reevaluarea la valoarea de piață	(378)	-
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere	(1 319)	-
Sold la 31 decembrie	(713)	-

La situația din 31 decembrie 2018, nivelul capitalului statutar în totalul obligațiunilor monetare constituie circa 5,21 % (la 31 decembrie 2017: 5,08%).

		31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
		MII LEI	MII LEI
Total obligațiuni		67 108 799	63 818 692
Obligațiuni Monetare fata de FMI	7	7 863 219	8 735 389
Obligațiuni Monetare fata de Guvernului RM	15	9 291 988	8 783 146
Obligațiuni Monetare conform Legii BNM		49 953 592	46 300 157
Capitalul Autorizat		902 970	902 970
Fondul General de Rezerva		1 697 608	1 448 482
Capital Statutar		2 600 578	2 351 452
Nivelul Capitalului %		5,21	5,08

21. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire (pierderii totale)

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Profit/ (Pierdere) netă	1 221	(4 976 079)
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale (Nota 25)	-	28 889
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare (Nota 24)	247 905	4 851 881
Profit disponibil pentru distribuire/(Pierdere totală)	249 126	(95 309)
Distribuire:		
Majorarea/(Utilizarea) fondului general de rezervă	249 126	(95 309)

Pe parcursul anului 2018, Banca a înregistrat un profit net în mărime 1 221 mii lei (2017: pierdere 4 976 079 mii lei). În rezultatul aplicării prevederilor corespunzătoare ale Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, profitul disponibil pentru distribuire a constituit 249 126 mii lei (2017: pierdere totală (95 309) mii lei) și a fost distribuit pentru majorarea fondului general de rezervă în vederea completării acestuia până la nivelul de 2/3 din capitalul statutar.

22. Venituri din dobânzi

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	280 387	176 957
Dobânzi la depozite plasate overnight	17 910	12 018
Dobânzi la conturile "Nostro" la bănci străine	2 316	-
Dobânzi la disponibilități	1 027	478
Dobânzi la operațiuni forward	1 997	-
	303 637	189 453
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin AERG (2017: valoarea justă prin profit sau pierdere)	353 780	151 545
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat (2017: păstrate până la scadență)	160 575	183 788
Dobânzi la valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat (2017: păstrate până la scadență)	724 662	617 993
Dobânzi la valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat (2017: disponibile pentru vânzare)	97 089	136 222
	1 336 106	1 089 548
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo		
Dobânzi la creditele acordate băncilor	149	137
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	111	155
	260	292
	1 640 003	1 279 293

Rata medie a dobânzii la valorile mobiliare de stat cu scont evaluate la cost amortizat (2017: disponibile pentru vânzare) deținute în portofoliul Băncii pe parcursul anului 2018 a constituit 5,08% (2017: 6,62%).

22. Venituri din dobânzi (continuare)

Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova derivate din garanții de stat constituie 1,40% și 5,30% anual (2017: 1,40% și 5,30%), iar rata efectivă a dobânzii în bază de care sunt înregistrate veniturile fiind de 5% pentru portofoliul respectiv de valori mobiliare.

Tabelul de mai jos prezintă veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform metodei ratei efective a dobânzii, aferente instrumentelor financiare evaluate la:

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi		
Active financiare evaluate la cost amortizat	1 284 226	991 526
Active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG	353 780	136 222
Active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	1 997	151 545
	1 640 003	1 279 293
Cheltuieli din dobânzi negative la plasamente pe termen scurt		
Active financiare evaluate la cost amortizat (Nota 27)	(26 615)	(8 836)
Cheltuieli cu dobânzi		
Datorii financiare evaluate la cost amortizat (Nota 23)	(1 173 986)	(1 249 813)

23. Cheltuieli cu dobânzi

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la Fondul Monetar Internațional	51 474	47 043
	51 474	47 043
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	442 521	534 322
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	20 216	55 473
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	115 671	93 147
Cheltuieli cu dobânzi forward	13	-
	578 421	682 942
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo		
Dobânzi la certificatele Băncii Naționale a Moldovei (amortizarea scontului și comisioanelor aferente ratei efective a dobânzii)	544 104	519 828
	544 104	519 828
	1 173 999	1 249 813

Pe parcursul perioadei ianuarie 2018 – 15 septembrie 2018, băncile licențiate au menținut rezerve obligatorii în lei moldovenești din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă la o normă de 40% (neschimbată din luna mai 2017). Începând cu perioada de aplicare a rezervelor obligatorii 16 septembrie 2018- 15 octombrie 2018, norma rezervelor obligatorii în lei moldovenești a fost majorată până la 42,5% și păstrată la acest nivel până la finele anului (pe ansamblul anului 2017, norma a fost modificată în 2 trepte cu 5 p.p. până la 40%).

Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și valute neconvertibile pe parcursul anului 2018 nu a fluctuat, menținându-se la 3,5% (2017: de la 6% la 3,56%), iar pentru mijloacele atrase în valute liber convertibile a variat de la 0,29% la 0,47% (2017: interval de variație de la 0,3% la 0,6%).

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul anului 2018 a constituit 8 403 milioane lei (2017: 6 358 milioane lei). Rata nominală medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul anului 2018 a constituit 6,50% (2017: 8,11%).

24. (Pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de conversie valutară	5 236	44 616
(Pierderi) nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(247 905)	(4 851 881)
	(242 669)	(4 807 265)

Veniturile realizate survin la vânzarea valutei străine și reprezintă diferența pozitivă dintre costul stocului valutei respective și cursul de vânzare (sau cursul mediu al valutei cumpărate) multiplicată la volumul vânzărilor. Pe parcursul anului 2018 veniturile obținute au fost generate preponderent datorită vânzărilor de valută, când diferența dintre cursul de vânzare și costul stocului valutei a fost semnificativă.

(Pierderile) nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar.

25. (Pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
(Pierderi) nete realizate din valori mobiliare investiționale	(9 605)	(8 540)
(Pierderi) nete nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale în sold la sfârșitul anului	-	(28 889)
	(9 605)	(37 429)

Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca a reclasificat, în contextul aplicării SIRF 9, valorile mobiliare investiționale de la valoarea justă prin profit și pierdere în active financiare evaluate prin alte elemente ale rezultatului global.

Astfel, rezultatul net al reevaluării realizate în 2018 reprezintă rezultatul recunoscut în alte elemente ale rezultatului global de la data recunoașterii instrumentului, reclasificat din alte elemente ale rezultatului global (contul rezervelor) în profit sau pierdere, la scadența sau vânzarea valorilor mobiliare (derecunoaștere). Pentru perioada comparativă, rezultatul realizat, reprezenta diferența realizată acumulată pe parcursul exercițiului financiar până la scadența sau comercializarea valorii mobiliare investiționale.

Similar, rezultatul reevaluării nerealizate, începând cu 1 ianuarie 2018, se recunoaște în alte elemente ale rezultatului global (Nota 20).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

26. Alte venituri

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Venituri din comisioane și taxe	29 234	29 928
Alte venituri	12 102	78 896
	41 336	108 824

Veniturile din comisioane și taxe din contracte cu clienții în scop de SIRF 15, dezagregat pe segmentele și sectoarele serviciilor prestate, este prezentat în tabelul de mai jos:

	Din care pe sector:			2018	2017
	Bănci	Instituții	Alte		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI		
Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare	6 335	719	34	7 088	6 218
Operațiuni cu numerar	17 511	-	1	17 512	17 451
Atribuții de agent și bancher al statului	-	4 120	-	4 120	5 561
Sistemul de înregistrări în conturi	514	-	-	514	698
	24 360	4 839	35	29 234	29 928

Veniturile din comisioane și taxe sunt evaluate în baza preturilor tranzacției indicate în contractele cu clienții și actele normative ale Băncii. Banca recunoaște venitul din comisioane și taxe atunci când transferă controlul asupra serviciului către client.

Venitul din alte activități din contracte cu clienții în scop de SIRF 15, dezagregat pe segmentele și sectoarele serviciilor prestate, este prezentat în tabelul de mai jos:

	Din care pe sector:			2018	2017
	Bănci	Instituții	Alte		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI		
Vânzarea bancnotelor și monedelor comemorative și jubiliare	7 310	30	2 906	10 246	3 212
Servicii de tehnologii informaționale	-	-	817	817	-
Alte venituri	-	-	1 039	1 039	75 684
	7 310	30	4 762	12 102	78 896

În alte venituri sunt incluse cheltuieli din recuperarea unor costuri. Pentru anul 2017 ponderea cea mai mare o constituie veniturile din recuperarea unor cheltuieli aferente procedurilor de lichidare ale băncilor în proces de lichidare în sumă de 75 237 mii lei.

Informațiile privind creanțele/datoriile din contractele cu clienții, din operațiunile ce generează alte venituri sunt prezentate în tabelul de mai jos.

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	MII LEI	MII LEI
Creanțe din comisioane, incluse în Alte active (Nota 14)	939	673
Creanțe din alte venituri, incluse în Alte active (Nota 14)	817	-
	1 756	673

26. Alte venituri (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă informații despre natura și termenele de îndeplinire a obligațiilor de executare din contractele cu clienții, inclusiv termene semnificative de plată și politicile respective de recunoaștere a veniturilor din comisioanele aferente contractelor cu clienții.

Tipul serviciilor	Natura și termeni de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor SIRF 15 (din 1 ianuarie 2018)
Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare	<p>Banca administrează Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare (SAPI), care reprezintă sistemul prin intermediul căruia sânt efectuate plățile interbancare în lei moldovenești pe teritoriul Republicii Moldova. Banca acordă acces gratuit participanților în SAPI pentru efectuarea și decontarea operațiunilor de plată interbancare.</p> <p>Banca aplică comisioane pentru procesarea în cadrul SAPI a documentelor de plată sau pachetelor de documente transmise de către participanții SAPI, în conformitate cu Contractele privind participarea în SAPI și <i>Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare</i>.</p> <p>În baza atribuțiilor de mandat acordate Băncii, comisioanele sunt percepute la începutul lunii din conturile participanților SAPI, pentru documentele procesate în luna anterioară în conturile de decontare ale participanților.</p> <p>Cuantumurile comisioanelor sunt fixe și stabilite identic pentru toți participanții (sectoarele).</p>	Veniturile din procesarea documentelor de decontare în SAPI sunt recunoscute la momentul specific în timp când procesarea documentelor are loc.
Operațiuni cu numerar	<p>Banca, în calitate de organ unic de emisiune a monedei naționale, efectuează schimbul monedei naționale care este în circulație în Republica Moldova.</p> <p>În conformitate cu <i>Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii</i>, băncile licențiate pot depune și retrage numerar de la Bancă.</p> <p>Pentru operațiunile de retragere a bancnotelor și monedelor metalice de către băncile licențiate și alți clienți, Banca percepe comisioane fixe, care se percep la data retragerii de numerar.</p> <p>Cuantumurile comisioanelor sunt fixe și stabilite identic pentru toate băncile licențiate, separat pe scop.</p>	Veniturile din retragerea numerarului sunt recunoscute când are loc eliberarea numerarului din Bancă.
Atribuții de agent și bancher al statului	<p>Banca, în calitate de agent al statului, organizează și desfășoară, în numele Ministerului Finanțelor, plasarea valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară, prin organizarea licitațiilor VMS, în temeiul Legii BNM și Acordului de agent al statului. Până pe 30 iulie 2018, Banca asigura și operațiunile de plată a principalului și dobânzilor aferente VMS.</p> <p>Pentru operațiunile de organizare a licitațiilor de VMS, Banca percepe comisioane din valoarea</p>	Veniturile din organizarea licitațiilor de VMS se recunosc în ziua finalizării licitației de valori mobiliare. Veniturile din efectuarea operațiunilor în conturile valutare ale statului (plăți și

Tipul serviciilor	Natura și termeni de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor SIRF 15 (din 1 ianuarie 2018)
Sistemul de înregistrări în conturi	<p>nominală a VMS plasate în decursul licitației, care este încasat în ziua finalizării licitației. Până pe 30 iulie 2018 acest comision reprezenta contraprestația și pentru efectuarea decontării VMS la scadența acestora și cupoanelor aferente.</p> <p>În calitate de bancher al statului, Banca asigură efectuarea plăților valutare ale statului, inclusiv conversiile valutare. Banca percepe comisioane pentru fiecare tranzacție în data procesării tranzacției (conversiei, transferului de credit).</p> <p>Până pe 30 iulie 2018, Banca administra sistemul de înscrieri în conturi (SIC) care reprezenta un sistem de depozitare și decontare a VMS și a certificatelor BNM (CBN). SIC asigură depozitarea și decontarea emisiunilor de VMS și CBN pe piața primară, procesarea în timp real a formularelor de transfer și decontarea cu finalitate imediată a operațiunilor pe piața secundară; constituirea gajului în cadrul operațiunilor desfășurate cu Banca.</p> <p>Banca percepe comisioane de la participanții și titularii de cont personal pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • depozitarea valorilor mobiliare în SIC sub formă de comision lunar din soldul mediu lunar al valorilor mobiliare (valoarea nominală) deținute pe conturile proprii și contul II al titularilor de cont. • procesarea operațiunilor cu valori mobiliare în SIC sub formă de comision fix pentru fiecare document de transfer. <p>Comisioanele se percepeau lunar (debitate în prima zi lucrătoare după luna calculată) conform Regulamentului cu privire la Sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare.</p> <p>Începând cu 30 iulie 2018, activitățile respective sunt efectuate de către filiala Băncii, S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare".</p>	<p>conversii) sunt recunoscute în data tranzacțiilor.</p> <p>Veniturile din depozitarea valorilor mobiliare se recunoșteau în timp lunar, iar cele pentru procesarea ordinelor de transfer în ziua efectuării transferului.</p>

26. Alte venituri (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă informații despre natura și termenele de îndeplinire a obligațiilor de executare din contractele cu clienții, inclusiv termene semnificative de plată și politicile respective de recunoaștere a altor venituri aferente contractelor cu clienții.

Tipul serviciilor	Natura și termeni de îndeplinire a obligațiilor de executare, inclusiv termene semnificative de plată	Politici de recunoaștere a veniturilor SIRF 15 (din 1 ianuarie 2018)
Vânzarea bancnotelor și monedelor comemorative și jubiliare	<p>În calitate de organ unic emitent al monedei naționale, Banca emite și bancnote și monede comemorative jubiliare, care au valoare numismatică și reprezintă mijloc de plată, iar la punerea în circulație (vânzare) constituie parte componentă a monedei naționale. Vânzarea (punerea în circulație) monedelor comemorative și jubiliare se efectuează băncilor licențiate în temeiul actelor normative ale Băncii, instituțiilor statului în bază de contracte și altor persoane.</p> <p>Monedele comemorative sunt vândute la prețul stabilit lunar de către Bancă. Contraprestația pentru vânzarea bancnotelor comemorative se încasează în ziua eliberării monedelor comemorative.</p>	Veniturile din vânzarea monedelor comemorative sunt recunoscute la punerea în circulație a monedelor și eliberarea acestora, la prețul de vânzare a monedelor comemorative.
Venituri din servicii informaționale externalizate	<p>În temeiul Legii nr. 234 din 3.10.2016 cu privire la depozitarul central unic al valorilor mobiliare și Contractului de externalizarea a serviciilor tehnologiilor informaționale, Banca acordă suport în domeniul tehnologiilor informaționale filialei S.A. Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.</p> <p>Prețul serviciilor este format din costurile suportate de către Bancă în prestarea serviciilor în domeniul asigurării funcționalității soluțiilor informaționale ale filialei (cheltuieli externe refacturate) și costul serviciilor IT corporative, integrate de rețea și securitate informațională.</p> <p>Veniturile din prestarea serviciilor sunt recunoscute pe măsura prestării serviciilor și suportării costurilor (costuri refacturate) (trimestrial), fiind plătibile în următoarea lună din data facturării serviciilor.</p>	Veniturile din serviciile prestate sunt recunoscute în timp pe măsura prestării serviciilor. Veniturile din tranzacțiile/activitățile efectuate în anumite perioade în timp (tranzacții specifice) sunt recunoscute în perioada în care au fost efectuate.

Asistență tehnică și subvenții ale instituțiilor financiare internaționale privind veniturile

Pe parcursul anului 2018 și 2017 Banca a beneficiat de asistență tehnică din partea unor instituții financiare internaționale pentru compensarea unor cheltuieli operaționale suportate de către Bancă (cheltuieli de consultanță, cheltuieli de instruire și deplasări etc.). Banca prezintă asistența financiară internațională recepționată pentru compensarea cheltuielilor ca deducere a cheltuielilor operaționale compensate (Nota 27).

27. Cheltuieli operaționale

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	25 760	53 157
Cheltuieli cu personalul	128 001	116 460
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	22 007	40 973
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	30 294	29 795
Cheltuieli cu dobânzi negative la depozitele în valută străină (Nota 22)	26 615	8 836
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	6 572	7 982
Cheltuieli cu taxe și comisioane	2 484	2 946
Alte cheltuieli operaționale	12 112	9 540
	253 845	269 689

Urmare modificării art. 34 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, pe parcursul anului 2018 a fost finalizat procesul de implementare graduală a noului sistem de salarizare bazat pe evaluarea posturilor, competențelor și performanței, sistem de remunerare care a contribuit la întărirea capacității instituționale a Băncii, reținerea competențelor și sporirea completivității pe piața muncii.

Cheltuielile cu personalul includ și contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat în mărime de 22 774 mii lei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 4 486 mii lei (2017: 20 668 mii lei și 4 042 mii lei respectiv).

La 31 decembrie 2018 numărul angajaților activi a constituit 422 (la 31 decembrie 2017: 437 angajați activi).

Cheltuielile din comisioane și taxe includ comisioane din:

	Din care pe sector:			2018	*2017
	Organizații financiare				
	Bănci	internaționale	Alte		
MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	
Linii de creditare	-	1 770	-	1 770	2 336
Deservirea operațiunilor în conturi	285	-	-	285	610
Depozitarea valorilor mobiliare	-	-	429	429	-
	285	1 770	429	2 484	2 946

Comisioanele din depozitarea valorilor mobiliare de stat reprezintă comisioanele percepute de către S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" pentru păstrarea portofoliului de valori mobiliare de stat deținut de Bancă în Sistemul depozitarului central unic (DEPO/x). Cheltuielile reprezintă cheltuieli din comisioane pentru active financiare care nu sunt măsurate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Cheltuielile operaționale (instruiri, consultanță) compensate prin asistență tehnică internațională acordată pe parcursul 2018 și 2017 de către o serie de organizații financiare internaționale, au fost prezentate compensat cu veniturile aferente. Pe parcursul anului 2018 și 2017, Banca Națională a beneficiat de asistență din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, Trezoreriei Băncii Mondiale, Trezoreriei Statelor Unite ale Americii, Fondului European pentru Europa de Sud-Est, Fondului Monetar internațional și unele bănci centrale.

28. Părți afiliate

Părțile afiliate Băncii sunt filiala SA "Depozitarul Central Unic al valorilor mobiliare" și conducerea Băncii (membrii Consiliului de supraveghere, membrii Comitetului executiv și conducătorii de nivel mediu).

Conducerea Băncii

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Băncii au constituit:

	2018	2017
	MII LEI	MII LEI
Remunerare	22 728	16 732
Asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative	6 267	4 587
Alte	10	210
	29 005	21 529

Cheltuielile de remunerare includ salarii și beneficii pe termen scurt.

Tranzacțiile cu conducerea Băncii includ cele aferente creditelor acordate. Soldul și mișcarea acestor credite acordate conducerii Băncii sunt prezentate mai jos:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Transferuri	Rambursări	Sold la 31 decembrie
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
2018	4 303	-	304	(1 615)	2 992
2017	5 356	-	-	(1 053)	4 303

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii similare pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2018 aveau o valoare de gaj în suma de 5 373 mii lei (la 31 decembrie 2017: 7 203 mii lei).

La 31 decembrie 2018 și 31 decembrie 2017 aceste credite sunt clasificate în categoria creditelor standard și nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea preconizată a acestora.

Filiala Băncii

Banca deține 98,36% în capitalul SA "Depozitarului Central Unic al valorilor mobiliare" și desemnează 4 membri din cei 7 membri ai Consiliului de supraveghere al SA "Depozitarul Central unic al valorilor mobiliare", astfel în conformitate cu SIRF 3 deține controlul asupra SA "Depozitarul central unic al s mobiliare" în calitate de subsidiară a Băncii. SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" a fost fondat la 29 martie 2018.

Soldurile și tranzacțiile Băncii cu SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare":

	31 decembrie 2018
	MII LEI
<i>Solduri</i>	
Active	
Investiții în filiale - aport în capitalul filialei în mijloace bănești	24 000
Alte creanțe pe termen scurt	812
	24 812
Alte obligații	
Contul curent al filialei la Bancă	23 046
Alte datorii	287
	23 333

28. Părți afiliate (continuare)

	2018
	MII LEI
<i>Tranzacții</i>	
Alte venituri	
Venituri din compensarea cheltuielilor la externalizarea serviciilor IT	812
	812
Cheltuieli din dobânzi	
Comisioane din procesarea și decontarea Certificatelor emise de Bancă	1 100
	1 100
Cheltuieli operaționale	
Comisioane pentru depozitarea valorilor mobiliare de stat	429
Alte comisioane	4
	433

Banca nu a identificat indicatori de depreciere a investiției sale în filială și nu au fost formate provizioane din deprecierea investiției în filială. Creanțele față de filială au fost clasificate în categoria standard la 31 decembrie 2018, au fost colectate în termen și nu au fost formate reduceri din pierderi de credit preconizate.

Cheltuielile Băncii cu SA "Depozitarul central al valorilor mobiliare" au fost înregistrate la tarifele standard aprobate de Consiliul de supraveghere al filialei (comisioane) și tarifele aplicate de Bancă pentru obligațiuni similare (dobânzi). Veniturile din compensarea cheltuielilor au fost facturate la costurile suportate de Bancă în prestarea serviciilor de externalizare a serviciilor IT ale filialei.

Capitalul

Capitalul autorizat al Băncii este deținut exclusiv de către stat. Modalitatea de formare a capitalului autorizat și distribuire a profiturilor și acoperirea pierderilor Băncii de către stat sunt prezentate în Nota 20.

Luând în considerație prevederile art. 1 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii. Tranzacțiile efectuate cu aceste entități sunt prezentate în notele corespunzătoare la situațiile financiare.

În conformitate cu prevederile Codului Fiscal al Republicii Moldova, Banca este scutită de plata impozitului pe venit și nu este înregistrată în calitate de plătitor TVA.

29. Angajamente și obligațiuni contingente

Cambii emise în favoarea terților

La 31 decembrie 2018 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 2 612 124 mii lei (la 31 decembrie 2017: 2 920 250 mii lei).

Angajamente investiționale

La data de 31 decembrie 2018, Banca Mondială, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, a încheiat o tranzacție de cumpărare a valorii mobiliare în valoare nominală de 8 500 mii USD (echivalent în lei de 145 713 mii lei) și 2 tranzacții de vânzare a valorii mobiliare în valoare nominală de 2 400 mii USD (echivalent în lei de 41 142 mii lei). Tranzacțiile au data decontării 2 ianuarie 2019.

Angajamente de creditare

La situația din 31 decembrie 2018 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2017 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

29. Angajamente și obligațiuni contingente (continuare)

Angajamente de capital

La 31 decembrie 2018, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul anilor viitori obligațiile financiare aferente achizițiilor de imobilizări corporale și necorporale aferente activității Băncii în sumă de 7 389 mii lei (în valuta originală 379 mii EUR) (la 31 decembrie 2017: 9 811 mii lei sau în valuta originală 481 mii EUR). Din suma menționată la 31 decembrie 2018, 258 mii EUR vor fi achitate furnizorului de către Corpul Voluntarilor pentru prestarea serviciilor financiare (FSVC) în baza unui program de asistență tehnică oferit de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul proiectului de implementare a soluției informatice a Depozitarului Central Unic.

Litigii și obligațiuni contingente

La 31 decembrie 2018 Banca a fost implicată în 19 litigii judiciare, unde participă în calitate de pârât (31 decembrie 2017: 23 litigii judiciare în calitate de pârât și 1 litigiu în calitate de reclamant).

La situația din 31 decembrie 2018 (precum și la situația din 31 decembrie 2017) Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

30. Leasing operațional

Începând cu anul 2017 Banca utilizează spații administrative și un teren proprietate publică în regim de leasing operațional și respectiv, comodat. Contractele de leasing operațional și comodat sunt încheiate pe termen de un an, cu opțiunea extinderii termenului de leasing pe perioade anuale consecutive în cazul lipsei obiecțiilor părților contractelor. Plățile de leasing sunt revizuite anual conform cuantumului minim al chiriei pentru bunurile proprietate publică stabilit prin legea bugetului de stat.

Contractele de chirie și comodat pot fi reziliate cu un preaviz de 60 zile, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere.

La 31 decembrie, plățile minime de leasing viitoare în baza contractului de leasing operațional sunt pentru perioada de mai puțin de 1 an sunt de 1 203 mii lei (31 decembrie 2017: 1 080 mii lei)

Cheltuielile din locațiunea spațiilor administrative în regim de leasing operațional înregistrate în cadrul Cheltuielilor operaționale sunt de 1 080 mii lei în 2018 (2017: 649 mii lei). Terenul este utilizat în regim de comodat și nu au fost înregistrate cheltuieli din plăți de leasing pe parcursul anului 2018 (2017: 0 lei).

31. Evenimente ulterioare

La 7 martie 2019, prin Hotărârea de Guvern *cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice*, terenurile proprietate publică aflate în gestiunea Băncii și înregistrate în bilanțul contabil al Băncii în valoare de 8 636 mii lei (Nota 13) au fost transmise Agenției Proprietății Publice.

Alte evenimente semnificative după data bilanțului contabil, care ar ajusta valorile recunoscute sau informațiile prezentate în situațiile financiare, nu au avut loc.